

KONSOLIDEERIMISGRUPI MAJANDUSAASTA ARUANNE

01.01.2019 - 31.12.2019

TÕRVA VALLAVALITSUS

Aadress:	Kevade 1 68605 TÕRVA
Reg.kood	77000418
Telefon:	372 76 65 310
Elektronpost	torva@torva.ee
Interneti kodulehekülg	www.torva.ee
Tegevjuht	Vallavanem Maido Ruusmann
Audiitor	AMC OÜ

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
Vallavanema pöördumine.....	3
Konsolideerimisgrupi koosseis.....	4
Konsolideerimisgrupi peamised finantsnäitajad	5
Ülevaade 2019.a majanduskeskkonnast (Eesti Vabariik tervikuna).....	6
Ülevaade arengukava täitmisest 2019. aastal	8
Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste kohta	17
Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevusest siseauditi korraldamisel.....	18
Ülevaade finantsriskide juhtimisest.....	18
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	19
Konsolideeritud bilanss	19
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	20
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	21
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	22
Eelarve täitmise aruanne 2019.....	23
Raamatupidamise aastaaruande lisad	26
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	26
Lisa 2 Raha ja selle lähendid	30
Lisa 3 Maksud, lõivud, trahvid	30
Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed	31
Lisa 5 Osalused sihtasutustes	32
Lisa 6 Osalused tütarettevõtetes	32
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	32
Lisa 8 Materiaalne põhivara	33
Lisa 9 Immateriaalne põhivara	34
Lisa 10 Bioloogilised varad	34
Lisa 11 Muud kohustised ja saadud ettemaksed	34
Lisa 12 Laenukohustised	35
Lisa 13 Saadud toetused	36
Lisa 14 Tulud kaupade ja teenuste müügist.....	39
Lisa 15 Muud tegevustulud	39
Lisa 16 Antud toetused	39
Lisa 17 Tööjõukulud.....	40
Lisa 18 Muud tegevuskulud	41
Lisa 19 Seotud osapooled.....	42
Lisa 20 Tingimuslikud kohustised.....	43
Lisa 21 Sündmused pärast aruandekuupäeva	44
Lisa 22 Selgitus eelarve täitmise aruande kohta	44
Lisa 23 Tõrva Vallavalitsuse konsolideerimata aruanded	47
ALLKIRI MAJANDUSAASTA ARUANDELE	51

TEGEVUSARUANNE

Vallavanema pöördumine

Hea vallakodanik ja 2019. aasta Tõrva valla majandusaasta aruande lugeja

Nüüdseks on täis saanud kaks aastat Tõrva valla loomisest ning võib öelda, et ühinemine möödus küllaltki valutult ja asjad on päriselt toimima hakanud. Nüüd on käes aeg, kus saab seada pikemaid sihte tulevikuks. 2019. aastal hakkasid mitmed idee- ja ettevalmistustasandil olnud plaanid omandama reaalselt kuju ja vormi. Käesolevast majandusaasta aruandest leiate Tõrva valla suuremad ettevõtmised ja kordaminekud 2019. aastal.

2019. aastal valmis kergliiklustee Tõrva ja Roobe vahel, valgustuse sai Tõrva-Helme vaheline lõik, jätkusid konserveerimistööd Helme linnuse ja kiriku varemetes, soetati kinotehnikat, toetati puhta joogivee, kanalisatsiooni ja juurdepääsuteede rajamist maapiirkondade majapidamistesse ja õlg pandi alla mitmetele muudele vallaelanike elu hõlbustavatele ja kodukohta väärtustavatele tegevustele. Suurematest projektidest tegi märgatava hüppe edasi Mulgi Elamuskeskuse ja tervisekeskuse rajamine, tänavavalgustuslampide uuendamise projekt ning kuulutati välja kauaoodatud ujulakompleksi ehitushange. Neid asju ei saa veel käega katsuda ega oma silmaga näha, kuid nimetatud projektidega kaasnevaid hüvesid saame nautida aasta-paari pärast. 2019. aasta oli kahtlemata arengute aasta!

Samuti rõõmustasid kõiki vallaelanikke nii kultuuri- kui ka spordiüritused terve aasta jooksul. Traditsiooniliselt toimus suvel Tõrva keskväljakul suur ooperietendus ja valla erinevates paikades said elanikud osa Tõrva Tulepäevade programmist. Lisaks lugematu arv spordiüritusi, nii professionaalsel kui tavaharrastaja tasemel, ning erinäolised kontserdid kultuurimajades ja kammersaalis. Samuti on Tõrva valla elanikud omaks võtnud Tõrva kino - seda tõendavad tuhanded külastuskorrad.

Tõrva valla teevad tugevaks inimesed ja nende ettevõtmised. Tõrvas on ettevõtlikke ja aktiivseid inimesi palju ning mitmed neist said ära märgitud aasta lõpus toimunud tunnustusüritusel. 2019. aasta Tõrva Tegijad olid Team Kirt, Nõhvik Kohvik, Murumaja, Vilsa Angus, Chaga Health, TT Loomakliinik ja Tõrva kino Koit entusiastid. Tasub mainimist, et Tõrva mees Magnus Kirt püstitas uue Eesti rekordi odaviskes ning võitis kergejõustiku maailmameistrivõistlustel hõbeda. Hea meel on ka tõdeda, et perspektiivikas ettevõtte Chaga Health oma tootmise just Tõrvas avas. Tarmukate ja teotahteliste inimeste toel areneb Tõrva vald järjest edasi.

Maido Ruusmann
Tõrva vallavanem

Konsolideerimisgrupi koosseis

Konsolideerimisgruppi kuuluvad Tõrva Vallavalitsus, OÜ Tõrva Tervisekeskus, OÜ Tõrva Veejõud ja SA Tõrva Haigla.

A Konsolideeriva üksuse struktuur

Allüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv majandusaastal	Töötasude kogusumma majandusaastal eurodes
TÕRVA VALLAVALITSUS KOKKU	273	3 437 674
Vallavalitsus	56	781 559
Vallavalitsuse hallatavad allasutused (18):	Töötaj. keskm. arv	Töötasude kogusumma
Tõrva Gümnaasium (1)	64	879 865
Põhikoolid (3)	52	644 691
Lasteaed-Algkool (1)	18	206 446
Lasteaiad (3)	47	536 826
Muusikakool (1)	11	137 981
Kultuurimaja (1)	8	98 426
Tõrva Avatud Noortekeskus (1)	7	71 765
Raamatukogud (6)	8	74 074
Helme Koduloomuuseum (1)	1	6 041

B Konsolideeritud üksused

Allüksuse nimetus	Tõrva VV osaluse määr (%)	Töötajate keskmine arv (taandatud täiskohale)	Töötasude kogusumma majandusaastal eurodes
OÜ Tõrva Tervisekeskus	100	6	79 452
SA Tõrva Haigla	100	21	228 578
OÜ Tõrva Veejõud	100	10	124 190

Konsolideerimisgrupi tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestati aruandeaastal tasusid järgmiselt:

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv	Tasude kogusumma majandusaastal eurodes
Volikogu liikmed (arv)	21	42 639
Vallavalitsuse liikmed	5	156 512*
Asutuse juhid (juhatuse liikmed)	2	47 140**

* Vallavalitsuse liikmete tasude kogusumma kajastub ka tabeli A osa summades

** Asutuse juhtide (juhatuse liige) tasud kajastuvad ka tabeli B osa summades

OÜ Tõrva Veejõud nõukogu liikmetele on makstud tasu 2019.a. 3 100 eurot.

OÜ Tõrva Tervisekeskuse nõukogu liikmetele on makstud tasu 2019.a. 1 755 eurot.

SA Tõrva Haigla nõukogu liikmetele on makstud tasu 2019.a. 1 755 eurot.

Konsolideerimisgrupi peamised finantsnäitajad

(tuh.eurot)

	2019	2018	2017
Bilansi näitajad			
Varad aasta lõpus	24 026	24 476	24 422
Kohustised aasta lõpus	3 385	3 718	5 018
Netovara aasta lõpus	20 641	20 758	19 404
Tulemiaruaude näitajad			
Tegevustulud	10 122	12 432	10 431
Tegevuskulud	-10 212	-11 049	-10 863
Tegevustulem	-90	1 383	-432
Muud näitajad			
Põhivarainvesteeringute maht	734	1 780	1 169
Likviidsus (likviidsed varad/lühiajalised kohustised)	1,55	1,52	0,58
Lühiajaline maksevõime (käibevara/lühiajalised kohustised)	2,20	2,11	1,02
Kohustuste osakaal varadest	14%	15%	21%
Laenukohustuste osakaal varadest	12%	13%	12%
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideeritud näitajate alusel			
Põhitegevuse tulem*	537	1 078	483
Netovõlakoorumus (võlakohustus - likviidsed varad)	1 468	1 953	1 361
Netovõlakoorumuse ülemmäär**	5 691	6 466	5 970
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideerimata näitajate alusel			
Põhitegevuse tulem*	597	964	444
Netovõlakoorumus (võlakohustused-likviidsed varad)	1 624	2 106	2 082
Netovõlakoorumuse ülemmäär**	5 145	5 783	4 909

*Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe (ei tohi olla negatiivne)

** Netovõlakoorumuse ülemmäär – kas väiksem kui 6-kordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe või 60% põhitegevuse tuludest (valitud variantidest suurem näitaja).

Ülevaade 2019.a majanduskeskkonnast (Eesti Vabariik tervikuna)

Näitaja	Viimane avaldatud vaatlusperiood	Väärtus	Muutus võrreldes eelmise perioodiga, %	Muutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, %
<u>Rahvaarv</u>	1. jaanuar 2020	1 328 360	0,3	
	2019	1 407 eurot	7,4	
	IV kvartal 2019	1 472 eurot	5,4	6,3
<u>Keskmine brutokuupalk</u>	Detsember 2018	1 455 eurot		
	November 2019	1 446 eurot	1,7	5,6
	Detsember 2019	1 551 eurot	7,2	6,6
<u>Töötuse määr, %</u>	2019	4,4		
	IV kvartal 2019	4,1		
<u>Tarbijahinnaindeksi muutus, %</u>	2019		2,3	
	2018		3,4	
<u>Ehitushinnaindeksi muutus, %</u>	2019		1,7	
	2018		1,7	
<u>Tööstustoodangu mahuindeksi muutus, %</u>	2019		-2,3	
	2018		4,1	
<u>SKP jooksevhindades</u>	2019	28 037 mln eurot		
	2018	25 657 mln eurot		

Statistikaameti andmete kohaselt suurenes Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) 2019. aastal 4,3%.

Majanduskasv püsis stabiilselt kõrge kvartalilt kvartalisse ja oli kolmandat aastat järjest üle 4%. Peamine kasvu eestvedaja oli info ja side tegevusala, järgnesid hulgi- ja jaekaubandus ning kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus. Aasta keskel sai majanduskasv toetust ka töötlevast tööstusest ja aasta teises pooles läks hästi varem tagasihoidlikku tulemust näidanud põllumajandussektoril. Ainsana oli oluline negatiivne mõju energeetikasektoril.

Info ja side, finants- ja kindlustustegevuse ning kutse-, teadus- ja tehnikalane tegevus näitasid 2019. aastal kümnendi kiiremat lisandväärtuse kasvu. Info ja side lisandväärtus kasvas koguni 28,6%. Lisandväärtuse langust aga kogesid mäetööstuse ja energeetika valdkonnad.

Sisenõudlus kasvas viimase seitsme aasta kiireima tempoga. Kasvu vedasid 13,1% suurenenud investeeringud eelkõige aasta esimesel poolel. Investeeringute kasvu andsid oma osa kõik valdkonnad ja sektorid, välja arvatud valitsemissektor. Kõige suurem positiivne mõju tulenes mittefinantsettevõtete investeeringutest hoonetesse ja rajatistesse ning transpordivahenditesse. Oluline oli ka kodumajapidamiste panus eluruumidesse investeerimisel. Eratarbimine suurenes 3,1%.

Möödunud aastal suurenes eksport 4,9%. Sarnase tempoga kasvasid nii kaupade kui ka teenuste eksport. Peamise osa sellesse andsid arvutiteenuste müük ning mootorsõidukite ja puittoodete väljavedu. Import suurenes 3,7%, eelkõige mõjutasid seda ehitus- ja veoteenuste ost.

Hõivatute arvu jätkuva suurenemise kõrval kasvas tootlikkus hõivatu kohta 3%. Tootlikkus töötatud tunni kohta kasvas aga 3,7%. Tööjõu ühikukulu suurenes lõppenud aastal 4,6%.

2019.a. aasta neljandas kvartalis suurenes sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP võrreldes kolmanda kvartaliga 0,9% ja võrreldes 2018. aasta neljanda kvartaliga 4,0%.

Märkimisväärse osa majanduskasvust andis info ja side tegevusala. Tugevalt toetasid ka põllumajandus, kalandus ja metsandus ning hulgi- ja jaekaubandus. Sooja talve tõttu jätkus energeetikasektori aeglustav mõju majanduskasvule. Märkimisväärne positiivne mõju kasvule tuli aga netotootemaksude kiirest kasvust.

Investeeringute kasvu toel suurenes sisenõudlus 3,3% ja eratarbimine 1,7%.

Väliskaubandus pöördus aasta lõpus väikesele langusele. Nii eksport kui ka import vähenesid sarnase tempoga, seetõttu püsis netoeksport positiivne, moodustades 2,1% SKP-st.

Koos majanduskasvuga aeglustus mõningal määra ka tootlikkus. Tootlikkus hõivatu kohta suurenes 2,6% ja töötatud tunni kohta 3,8%. Tööjõu ühikukulu suurenes 2,8%.

Allikas: Statistikaamet

Ülevaade arengukava täitmisest 2019. aastal

Valdkond 1 : Mitmekesine ja avatud majandus, hästi tasustatud töökohad.

Eesmärk AE1: Keskkonnasõbralik ettevõtlus, tasuvad töökohad ja elanike aktiivsem osalemine tööjõus. Tegevused 2019-2023:

- Helme tööstusala moodustamise otstarbekuse analüüs, tulemustest lähtuv otsustamine.
- Pärandkultuuril põhineva loomemajanduse arendamine.
- Munitsipaal- ja reformimata riigimaade ettevõtluseks kasutusse võtmine.
- Valla elamufondi kriitiline analüüs, uute töötajate ja tööjõu mobiilsuse tarvis üürikorterite programmi käivitamise analüüsi läbiviimine, tulemustest lähtuv otsustamine.
- Kaugtööks töökohtade loomise nõudluse selgitamine ja vajadusel töökeskkonna loomine.
- Ettevõtlusõppe ja karjääriplaneerimise kaudu üldharidusasutustes õppimise sidumine tööturu vajadustega, toetada õppijate teadmisi teadlike edasiõppimise valikute tegemiseks ja edukaks tööturule sisenemiseks, õppijate ja vanemate nõustamine kohaliku tööturu arengust.
- Algajate ettevõtjate toetamine koostöös kogenud ettevõtjatega.
- Töötajate täiend- ja ümberõppe korraldamine koostöös Töötukassaga ja Valgamaa Kutseõppekeskusega, riskirühma kuuluvate elanike töö leidmisele kaasa aitamine.
- Koostöö riiklike ja maakondlike ettevõtluse tugistruktuuridega, ettevõtjate nõustamine ja projektide koostamise toetamine.
- Sotsiaalsete töökohtade võimaldamine pikaajalistele töötutele.
- Valla ettevõtluskeskkonna aktiivne turundamine meedias, sotsiaalmeedias ning erinevatel messidel tutvustamiseks vabasid töökohti, hankeid ning rendi- ja müügipindasid jne.
- Vajadusel põhineva regulaarsusega kohaliku omavalitsuse spetsialistide ja ettevõtjate kohtumiste läbiviimine ning edukate ettevõtjate tunnustamine vähemalt kord aastas.
- Ettevõtlusalaste koolituste korraldamine koostöös Töötukassa, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega ja Valgamaa Arenguagentuuriga.
- Noorte ettevõtluse huvi kasvatamiseks õpilasfirmade, minifirmade ja töömalevate tegevuse toetamine ning valikainete läbiviimine valla koolides.

Täitmine:

Toimus ettevõtjate ümarlaud, kus anti ülevaade valla käimasolevatest ja planeeritavatest arendustegevustest.

Eesmärk AE2: Soositud külastuse sihtkoht, loodusSPA, pärandkultuuri ja aktiivpuhkuse meelispaik. Tegevused 2019-2023:

- Tõrva valla turismikontseptsiooni väljatöötamine Mulgi kuvandina ja kasutamine sihtrühmadele valla turundustegevustes. Selle alaosana Tõrva kui ajaloolise suvituslinna kontseptsiooni koostamine ja arendamine.
- Osalemine turismivõrgustikes ja rahvusvahelises turismialases koostöös.
- Tõrva vallas asuvate puhke piirkondade ja -alade korrastamine ja arendamine.
- Vallas asuvate ajalooliste objektide konserveerimine
- Väike-Emajõe turismiveetee kasutuse laiendamine.
- Puhkemajanduslike tegevuste arendamine: Vanamõisa, Koorküla-Valgjärve, Riiska järvede ja Öhne jõe äärsel.
- Veski puhkeala väljaarendamine.
- Riidaja mõisakompleksile jätkusuutliku kasutusfunktsiooni leidmine ja lahenduste kasutuselevõtt,
- Külastusobjekte, puhke- ja spordikohti ning ettevõtteid tutvustava infosüsteemi loomine valla kodulehel, valla külastus- ja puhkamisvõimaluste tutvustamine ja turustamine massiteabevahendites. Asjakohaste teavikute koostamine ja levitamine.
- Tõrva valla tutvustamine läbi Valgamaa Omavalitsuste Liidu, Mulgimaa omavalitsuste koostöö, sh MTÜ Mulgi Kultuuri Instituudi, Valgamaa Arenguagentuuri ja Mulgimaa Arenduskoja.

- Valgamaa väärtustamine läbi Tõrva turundustegevuste
- Hooajalise turismiinfopunkti töö jätkamine, giidide võrgustiku loomine turismiinfopunkti juurde.
- Mulgi külastuskeskuse rajamine Sooglemäe talu baasil.
- Tõrva keeglisaali ja seikluspargi rajamine linnamäe ümbrusesse koostöös erasektoriga.
- Helme ordulinnuse varemete ja Helme ajalooliste kirikuvaremete konserveerimine.
- Tõrva Tantsumäe, Linnamäe ja Tikste ürgoru korrastamine ning Tõrva Tantsumäe laululava taastamine. Jätkata valla teiste piirkondade olemasolevate vabaõhulavade (Hummuli, Helme, Pikasilla jt) korrashoidu.
- Koorküla koobaste ümbruse ja silla korrastamine.
- Sõjaajaloolise matkaraja loomine piki Väike- Emajõe kallasriba.
- Struve ja Mudaniku geodeetilise punkti tähistamine.
- Barclay de Tolly mausoleumi kompleksi korrastamine.
- Riidaja pargi arendamine, s.h. puhkekohtade ja loodusradade väljaehitamine.
- Hummuli Talli tiigi rekonstrueerimine puhkealaks.
- Kaitsealuste objektide, matkaradade, mõisaparkide, mälestusmärkide ja teiste turismiobjektide heakorratööd.
- Turismiobjektide infotahvlite ja suunaviitadega varustamise jätkamine.
- Osalemine turismimessidel ja näitustel.
- Tõrva valla telkimis- ja lõkkekohtade kaardistamine ja kandmine valla ning selle külastus- ja puhkamisvõimaluste tutvustamise ja turundamise massiteabevahenditesse ning teavikutesse.

Täitmine:

- Helme ordulinnuse varemete konserveerimine, Helme kiriku varemete konserveerimine. Mõlema tegevuse elluviimiseks saadi toetust Muinsuskaitseametilt.
- Tõrva Tantsumäe laululava juures asendati pinkide puitosad. Tööde maksumus 8 004 eurot.
- Keskkonnainvesteeringute keskuse poolt rahastatud projektide raames hooldati Riidaja mõisapargis hariliku tamme alleel 25 puud ja tehti pargialal võrahooldus 140-le puule. Tööde maksumus 11 706 eurot.
- Barclay de Tolly mausoleumi remonttööde teostamiseks esitati toetustaotlus Eesti Sõjamuuseumile ning saadi positiivne otsus (10 000€). Remonttööd algavad 2020. aasta mais ja tööde eeldatav maksumus on 15 000€.
- Piirkonna konkurentsivõime tugevdamise meetmest saadud toetuse abil on valminud Mulgi Elamuskeskuse põhiprojekt. Projekti elluviija on Mulgi Kultuuri Instituut. Projekti toetavad ka piirkonna kohalikud omavalitsused. Ehitustööd algavad 2020. aasta kevadel-suvel. Ühtlasi taotleti ja saadi toetus Mulgi Elamuskeskuse sissepääsuhoone (häärberi) rajamiseks Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest.

Valdkond 2: Elanikusõbralik, sidus, looduskeskkonda austav ja miljööväärtuslik elukeskkond.**Eesmärk AE3: Kättesaadav kvaliteetne ühistransport ja valla ruumiline sidusus****Tegevused 2019-2023:**

- MTÜ Valgamaa Ühistranspordikeskusega koostöös ühistranspordi liikumis- ja sõidugraafikute viimine vajadusepõhisemaks, ühenduste paindlik tagamine valla sees ja teiste Eesti piirkondadega.
- Nõudetranspordisüsteemi sisseviimine.
- Bussipeatuste korrastamine ja energiasäästlik valgustamine.
- Helme kalmistu ja kauplus COOP-i vahelisele alale (kalmistu teeristi) suunata Maanteeametit ehitama välja bussipeatust.
- Valla teehoiukava koostamine.

Täitmine:

- MTÜ-ga Valgamaa Ühistranspordikeskus koostöös toimub jooksvalt liikumis- ja sõidugraafikute vajaduspõhisemaks viimine.

Eesmärk AE4: Miljööväärtuslik vallaruum ja säästva arengu põhimõtteid järgiv looduskasutus.**Tegevused 2019-2023:**

- Parkide ja parkmetsade arengu- ja hoolduskava rakendamine.
- Keskkonnakvaliteeti iseloomustavate uuringute korraldamine ja andmete kogumine, süstematiseerimine ja analüüsimine, tulemustest elanike teavitamine.
- Kolehoonete kaardistamine, lammutamine või korrastamine.
- Tõrvale kui suvituslinnale omase elukeskkonna säilitamine.
- Valla visuaalses pildis mulgi eripära enam nähtavale toomine (skulptuurid, omanäolised värvid ja objektid), külakeskuste heakorrastamine.
- Koostöö arendamine elanikega heakorra tagamisel (talgute korraldamine, heakorrakonkursside läbiviimine, kaunistuste kodude ja aedade selgitamiseks).
- Keskkonnavalaste koolituste ja õpitubade läbiviimine. Säästva renoveerimise propageerimine.
- Tõrva valla uue üldplaneeringu koostamine.
- Parkide korrastamine, rekonstrueerimine ja infrastruktuuri rajamine.
- Tõrva valla sissesõitudel ja asulate sissesõitudel omapäraste tervitussiltide paigaldamine.
- Taagepera järve setetest puhastamine ja järvekeskkonna parendamine.

Täitmine:

- SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) rahastatud projektid looduskaitse programmist Tõrva valla mõisaparkide hooldustööd. Tööd lõpevad märts 2020. Helme mõisapargis raiuti 6 kuivanud ja murdumisohtlikku puud. Hooldati 97 puud. Tööde maksumus 11 327 eurot. Riidaja mõisapargis hooldati hariliku tamme alleel 25 puud ja tehti pargialal võrahooldus 140-le puule. Tööde maksumus 11 706 eurot. Hummuli mõisapargis hooldati ida-läänesuunalise tammeallee 130 puud, pargi juurdepääsutee ääres oleva tammeallee 28 puud, peahoonete läheduses olev pärnaallee 20 puud. Samuti tehti võrahooldust 55-le üksikpuule, 86-le uusistutuste puule ja hooldati 276 põõsast. Tööde maksumus 19 464 eurot. Töid rahastasid 90% KIK ja 10% Tõrva vald.

Eesmärk 3: Keskkonnasõbralik ja tervist väärtustav eluviis**Tegevused 2019-2023:**

- Loodushoiu teadvustamine, keskkonda säästva käitumise propageerimine ja eestvedajate tunnustamine.
- Tervislike eluviiside propageerimine ja eestvedajate tunnustamine.
- Jäätmekäitluse tõhusamaks muutmine, taaskasutamine ja prügi sorteerimise tähtsustamine.
- Mahemajanduse eeliste tutvustamine ja kohalike toodete turustamise ning tarbimise propageerimine.
- Terviseedendamise alaste koolituste läbiviimine.
- Haridusasutustes õuesõppe võimalusteks tingimuste loomine ja õuesõppe laiendamine.
- Terviseprofili ja laste ning pere heaoluprofiili koostamine.
- Haridusasutustes jäätmekäitluse, taaskasutamise ja prügi sorteerimise propageerimine ning tähtsustamine.

Valdkond 3: Kvaliteetsed ja kättesaadavad avalikud teenused**Eesmärk 1: Tänapäevane, hästi toimiv, tõhus ja turvaline tehniline taristu.****Tegevused 2019-2023:**

- Vallavara kriitiline analüüs, mittevajalikust varast vabanemine.
- Sadevete kogumine ja vajalike torustike ning restkaevude ja äravoolude ehitamine.
- Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rekonstrueerimine.
- Kiire interneti tagamine, projekti „Viimane miil“ rakendamine.
- Alternatiivsete energiaallikate kasutamise osatähtsuse suurendamine (päikesepaneelid, maaküte jms), energiasäästu investeerimine avalikes hoonetes, teede ja tänavate valgustamises.
- Analüüsi tegemine erivajadustega inimeste ligipääsu osas valla avalikuse asutustele ning vajadusel ligipääsetavuse parandamine (kaldteed, liftid, madalad tänava äärekiivid).
- Teemärgistuse ja viidastuse korrastamine, asulaplaanide paigaldamine.

- Sõiduteede, tänavate ja parklate ehitus ning remont, kruusateede tolmuwabaks muutmine: Rulli-Leebiku, Põrga-Leebiku-Pikasilla-Suureküla, Soe-Jõgeveste.
- Kergliiklusteede rajamine: Tõrva –Rulli küla kergliiklustee (Tõrva-Pikasilla suunal); Tõrva- Roobe-Jõgeveste küla kergliiklustee (Tõrva- Valga suunal); Tõrva- Patküla kergliiklustee (Tõrva- Koorküla suunal); Taagepera-Sooglemäe-Ala kergliiklustee; Helme- Riidaja küla kergliiklustee.
- Tänavavalgustuse rajamine või rekonstrueerimine, valgustuse muutmine energiasäästlikumaks.

Täitmine:

- 2019. aastal tehti tänavatel mitmesuguseid ehitus- ja remonditöid. Kevadel remonditi asfaldiaugud.
- Osaliselt tehti kruusakattega teed tolmuwabaks - kogu vallas ca 12 km teid. Korrastatud lõigud olid ca 200 – 300 meetrised.
- Kruusateede parandamiseks veeti teedele ca 2400 m³.
- Hummuli piirkonnas on remonditud kolm teetruupi - kaks Alamõisa teel ja üks Asu-Ladi teel. Ootel on veel Hummuli piirkonnas 7 teetruubi rekonstrueerimine.
- Tõrva linnas endise piimakombinaadi sissesõidul rekonstrueeriti teetruup.
- Tikste uutesse rajatud bussipeatustesse paigaldati bussiootepaviljonid.
- Rajati tööstuse tänava läbimurre. Edaspidi tee asfalteeritakse.
- Tegeleti vallale mittevajalike varade müügiga. Enampakkumise korras müüdi Leebiku endine koolimaja, Hummuli garaaž, Varno elamu, korteriomandid Linna külas Kesk 4-8 ja Kesk 4-3, korteriomand Ala 46-6, korteriomand kalme külas Jõepärna 7, korterimand Tõrva linnas Tartu 12-7 ja Tartu 12-12.
- Hädapärane remont tehti Helme alevikus, Karja 2-6 asuvas sotsiaalkorteris.

Eesmärk 2: Kvaliteetne, mitmekülgne ja kodulähedane üldharidus, valikuterohke tulemuslik noorsootöö.***Tegevused 2019-2023:***

- Kõigile valla lastele lasteaia ja üldhariduses koolikohtade tagamine.
- Valverühmade võimaldamine lasteaedades vastavalt vajadusele.
- Valla haridusasutuste propageerimine lapsevanematele, kodulähedaste haridusasutuste lastesõbralikkuse ja hariduse kvaliteedi tagamine.
- Hariduse tugiteenuste tagamine: koolipsühholoogi, eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi, logopeedi ja õpiabiteenuse pakkumine koostöös valla teiste spetsialistidega (sotsiaaltöötajad, lastekaitsespetsialist, perenõustaja).
- Õpetajate järelkasvu tagamine, haridustöötajate ühtse koolitamise ja personalipoliitika kujundamine. Haridustöötajate eneseharimist toetavate ja nende mainet tõstvat projektide käivitamine.
- Lasteaiaõpetajate, noorsootöötajate ja huvikooli õpetajate palkade ühtlustamine põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu alammääraga.
- Lasteaedades ja koolides kaasaegsete õppemeetodite, uuendusliku ning kaasaegse õppevara juurutamine ja IKT kasutamise võimaluste avardamine.
- Õppekavade rikastamine piirkonna eripärale tuginevate teemadega (nt pärandkultuur, keskkonnateemad), vastavates programmides ja projektides osalemine.
- Ettevõtlusõppe tõhustamine koolides ja noortekeskuses, õpilasfirmade inkubaatori noorte ideelabori asutamine.
- Koolides huvitegevuse korraldamise ühtsete aluspõhimõtete väljatöötamine, huviringide juhendajate palgakorralduse aluste ühtlustamine.
- Lasteaedade ja koolide osalemine üleriigilistes liikumistes: tervisedendus (sh haridusasutustes lastele tervisliku toidu tagamine), kiusamisvaba laste ja kool jt.
- Pedagoogilise personali, lastevanemate ja hoolekogu liikmete koolitamine.
- Koolieelsete lasteasutuste ja koolide hoonete ja füüsilise õpikeskkonna kaasajastamine.
- Õpilasiinide ja sõidugraafikute õppijatele vajaduspõhisemaks viimine.
- Tõrva valla noorte volikogu tegevuse toetamine ning kaasamine valla otsustusprotsessidesse ja üritustesse.

- Noorsootöö mitmekesistamine piirkondades, noortekeskuste füüsilise keskkonna arendamine. Noortekeskuste tegevuste arendamine ka täiskasvanud noortele ning mobiilse noorsootööteenuse pakkumine Tõrva vallas (suvenoortekeskus, tegevused väljaspool noortekeskust jne).
- Noorsootöötajate töökoormuse läbivaatamine ja palgakorralduse ajakohastamine.
- Haridus-, kultuuri- ja noorsootöötajate tunnustamine.
- Koolimine kutoetuste maksmise ja edukate koolilõpetajate tunnustamise jätkamine.
- Valla noorsootöö arengukava koostamine.
- Lasteaed Mõmmik ümbruse rekonstrueerimisega jätkamine.
- Lasteaia Tõrvalill rekonstrueerimisega jätkamine.
- Ala Põhikooli fassaadi, elektri- ja ventilatsioonisüsteemi ehitus, õpilaskodu rekonstrueerimine, hoone turva ja tervisekaitse nõuetega vastavusse viimine.
- Ritsu Lasteaed-alkukooli rekonstrueerimine (fassaad, söökla, elektrisüsteem).
- Ala Põhikooli katlamaja ja küttesüsteemi uuendamine.
- Tõrva Gümnaasiumi juurde ligipääsude ja parkimise parem korraldamine. Eesmärgiks koolitee ohutumaks ja kooli õu autovabaks.
- Tõrva Gümnaasiumihoone ja ümbruse rekonstrueerimise jätkamine, kooli juurde mänguväljaku rajamine.
- Tõrva Gümnaasiumi juurde ujula-õpilaskodu rajamine.
- Hummuli kooli võimla rajamine.
- Riidaja Põhikooli kooliümbruse korrastamine.
- Tõrva Gümnaasiumi staadioni rekonstrueerimine.
- Noorte aktiivi olemasolul meediaalase tegevuse toetamine (televisioon, raadio ja kirjutav meedia) s.h Tõrva Raadio tegevuse toetamine.
- Noorte projektide toetusmehhanismi välja töötamine ja rakendamine.
- Noorte suviste töomalevate tegevuse toetamine ja vajadusel korraldamine.
- Noorte ja vabatahtlike üle-vallaline tunnustamine

Täitmine:

Tõrva vallas on viis kooli: Tõrva Gümnaasium, Ritsu Lasteaed Algekool, Ala Põhikool, Riidaja Põhikool ja Hummuli Põhikool. Tõrva valla lasteaiaid on lasteaed Tõrvalill, lasteaed Mõmmik ja Hummuli lasteaed Sipsik. Ala Põhikooli ja Riidaja Põhikooli juures 1 lasteaiaühm. Tõrva valla hallatav asutus on Tõrva Avatud Noortekeskus.

- Vald pakub kõigile soovijatele lasteaiakohti ning koolikohti. Probleem on Tõrva linna lasteaiakohtadega, kuna teistes piirkondades elavad pered, kus vanemad käivad Tõrva linnas tööl, soovivad, et laps käiks ka linna lasteaias.
- Jooksvalt propageeritakse valla haridusasutusi lapsevanematele, kodulähedaste haridusasutuste lastesõbralikkust ja kvaliteetse hariduse tagamist erinevates uudisnuppudes, pressiteadetes ning teavitustes.
- Hariduse tugiteenuste tagamine toimub pidevalt vastavalt võimalustele, spetsialistide vajadus osaliselt kaetud, vaja on lisaspetsialiste - logopeede, sotsiaalpedagooge, psühholooge. Vajadusel ostetakse teenuseid sisse.
- Järk järgult täiendatakse IKT võimalusi lasteaedades. Koolid ja lasteaiaid osalevad erinevates koolitusprogrammides.
- Jooksvalt tegeletakse õppekavade rikastamisega piirkonna eripärale tuginevatel teemadel (nt pärandkultuur, keskkonnateemad), osaletakse vastavates programmides ja projektides.
- Ettevõtlusõppe tõhustamine on toimunud huvitegevuse ringides.
- Alustati Tõrva Gümnaasiumisse invalifti ehitamist. Tööd lõpevad 2020. aasta mais.
- Korrigeeriti noorsootöötajate palgad.
- Õpetajate päeva raames tunnustatakse kõiki haridus- ja noorsootöötajaid, lisaks nimetatakse neid erinevates üle- riigilistesse tunnustussündmustele.
- Alustati valla noorsootöö arengukava koostamisega.
- Koostati Tõrva Gümnaasiumi juurde rajatava ujula-õpilaskodu ehitusprojekt. Ehitustööd algavad 2020. aasta mais.

- Toetati jätkuvalt noorte suvise töömaleva tegevust.

Eesmärk 3: Vajadusepõhine ja tõhus sotsiaalne kaitse, turvalisus.**Tegevused 2019-2023:**

- Sotsiaalteenuste ja vajaduste kaardistamine ning tulemustest lähtuv valla sotsiaaltöö korralduse kaasajastamine.
- Abivajavatele elanikele toetuste ja teenuste muutmine vajadusepõhisemaks ja abi osutamine tõhusamaks. Varajase märkamise tähtsuse suurendamine sotsiaalses kaitses.
- Elanike teadlikkuse suurendamine teenustest, sh omavastutuse mõistmine.
- Analüüsida ja vajadusel rajada eakate päevahoid.
- Teenuste uuenduslikum ja polüfunktsionaalsem osutamine, säilitamiseks keskuste tagamaal piisav teenuste kättesaadavus.
- Sotsiaalvaldkonnas tegutsevate inimeste koolitamine ja valla võimekuse tõstmine seadusega kohustatud teenuste osutamiseks. Supervisioon sotsiaaltöötajatele.
- Sotsiaaleluruumide süsteemi loomine ja nende seisukorra vastavusse viimine eluruumidele esitatavate miinimumnõuetega ja vajadusel kohandada puudega inimeste eluruumid neile vastavalt.
- Jätkata programmi „Imelised aastad“ et aidata võimalikult paljusid lapsevanemaid.
- Tugiisikute struktuuri väljaarendamine, tugiisikute tasustamiseks lisavõimaluste otsimine.
- Koduteenuste ja tugiisikute süsteemi arendamine. Koolituste võimaldamine tugiperele ja –isikutele.
- Asenduskodu ja erivajadustega laste ja noorte sotsialiseerimine, ellu astumiseks vajalike oskuste omandamiseks teenuste parendamine.
- Erivajadustega lastele ja noortele suurem tähelepanu, tugisüsteemide arendamine ja erivajadustega laste ja noortega aktiivsem tegelemine.
- Tasuta tervisliku toidu võimaldamine lasteaias ja koolides kõikides õppeastmetes.
- Suurperede ja vähekindlustatud elanike abistamine.
- Puuetega inimeste tööhõive ja toimetuleku toetamine.
- Pesemise- ja saunateenuse võimaluse pakkumise jätkamine.
- Sotsiaalvaldkonna spetsialistide töötasude ajakohastamine.
- Erinevatele sihtrühmadele nutiõppe läbiviimine.
- Esmatasandi arstiabi teenuste pakkumise toetamine.
- Ennetustegevus ja elanikkonna teavitamine turvalisusriskidest.
- Koostöös haridusasutuste, politsei, noortekeskuse ja sotsiaaltöö- ja lastekaitse spetsialistidega tehakse probleemsituatsioonide vältimiseks ennetustööd abivajavate laste- ja noortega.
- Turvalisuse tõstmiseks juurutada naabrivalve süsteemi, seda eriti hajaasustusega piirkondades ja osalise kasutusajaga elamispindadega piirkondades. Salvestavate turvakaamerate paigaldamine suurematesse küladesse.
- Ametkondlik koostöö kiirabi, päästeteenistuse ja politseiga abi kohaloleku tagamiseks.
- Tagasirände soodustamine, noorte perede toetamiseks programmi koostamine (maa võimaldamine elamuehituseks, soodsad tähtajalised üürikorterid jms).
- Valla elanike tervise ning laste ja perede heaoluprofiili koostamine.
- Päevakeskuse loomine Tõrva linna ja Riidajasse.
- Intervallhoolduse vajaduse väljaselgitamine ja vajadusel rakendamine.
- Kodus olevate hooldatavate hooldajate puhkusesüsteemi vajaduse väljaselgitamine ja vajadusel rakendamine.

Täitmine:

- Sotsiaalteenuste vajaduse kaardistamine käib jooksvalt, vajadusel kaasajastatakse sotsiaaltöökorraldus.
- Toimused koolitused sotsiaaltöötajatele, 2020 plaanis supervisioon.
- Sotsiaaleluruumidest on ülevaade olemas, vastavalt valla eelarvelistele võimalustele on alustatud eluruumide seisukorra vastavusse viimisega miinimumnõuetega.
- Jätkati programmiga „Imelised aastad“.
- Kõigile tugiisikutele võimaldati osalemist koolitustel.
- Jooksvalt ning vastavalt vajadusele jätkus suurperede ja vähekindlustatud elanike abistamine.
- Jätkus pesemis- ja saunateenuste võimaluste pakkumine.

- Koostöös haridusasutuste, politsei, noortekeskuse ja sotsiaaltöö- ja
- Probleemsituatsioonide vältimiseks tehti ennetustööd abivajavate laste ja noortega - toimusid regulaarsed kokkusaamised võrgustiku liikmetega (maakondlik Marac ja laste ja pere komisjoni koosolekud).
- 2019.aastal jätkati projekti „Tõrva tervisekeskuse hoone rekonstrueerimine esmatasandi tervisekeskuseks“ elluviimist. Projekti kogumaksumus on ca 1 100 tuh eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus on 641 tuh eurot.

Eesmärk 4: Aktiivne kultuuri- ja spordielu, mitmekesised sisuka vaba aja veetmise võimalused.

Tegevused 2019-2023:

- Kultuuri- ja spordiürituste pikaajalise kalenderplaani koostamine ja levitamine.
- Traditsiooniliste kultuuri- ja spordisündmuste läbiviimine, uute kultuurisuundade väljatöötamine koostöös naabervaldade jt. regioonidega.
- Mulgi kultuuri, keele ja meele edendamine. Kõigile elanikele võimaluste loomine kultuurilise isetegevuse, seltsielu ja vabaharidusega tegelemiseks ning nende edendamiseks.
- Kultuuri- ja sporditöötajate palgasüsteemi kaasajastamine vastavalt kvalifikatsioonile ja tulemuslikkusele.
- Tõrva linna kinotraditsioonide jätkamine, kinohoone kasutamise multifunktsionaalsuse suurendamine, kino näitamine maapiirkondades.
- Kultuuri- ja spordiorganisatsioonide materiaalse tehnoloogilise baasi täiendamine ja parendamine, kultuuri- ja spordiorganisatsioonide tegevuse toetamine.
- Mittetulundusühingute ja teiste kolmandasse sektorisse kuuluvate organisatsioonide koostöö võimestamine.
- Tõrva keskväljaku ääres täiendavate võimaluste loomine kunsti- ja käsitöö eksponeerimiseks, loomemajanduse edendamiseks.
- Iseseisvat treenimist võimaldavate sportimisalade loomine välikeskkonda, sh. välitrenažöörid , uute mänguväljakute rajamine ja olemasolevate parendamine ja uuendamine.
- Helme laada läbiviimise traditsiooni taastamine kultuurisündmusena.
- Tõrva terviseradade arendamine ning tehnika soetamine radade hooldamiseks.
- Harrastus- ja võistlusspordi edendamine, spordiliikumise aktiveerimine, spordihuvi tekitamine ja kasvatamine eelkoolieas. Noorte võistlusspordi arendamiseks võimaluste loomine.
- Vallapäevade korraldamise jätkamine.
- Valla kultuuri- ja spordivaldkonna kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine.
- Tõrva Kultuurimaja siseruumide rekonstrueerimise jätkamine.
- Tõrva Spordihoone rekonstrueerimise jätkamine.
- Tõrva Avatud Noortekeskuse jalgpalliväljaku rekonstrueerimine.
- Ritsu ujulasse siseskatpargi rajamine.
- Helme laululava ja selle ümbruse korrastamine.
- Tõrva Tantsumäe lauluväljaku ehitamine.
- Ala põhikooli spordiplatsi kasutusvõimaluste laiendamine.
- Gerdruta kirik-kabeli aia rekonstrueerimine.
- Koostöös Mulgimaa ja Valgamaaga ühise sporditegevuse arendamine.
- Mittetulundusühingute ja külaseltside poolt läbiviidavate projektide toetamine ja võimalusel omafinantseeringu tagamine. Innustada aktiivseid tegijaid kutsuma ellu ja viima läbi kogukonna hüvanguks projekte.
- Hummuli kooli staadionikatte parandamine.
- Discgolfi radade arendamine ja hooldamine.

Täitmine:

- Jätkati traditsiooniliste kultuuri- ja spordisündmuste läbiviimist.
- Tõrva linna kinotraditsioonid jätkuvad, on korraldatud kino näitamine maapiirkondades.

- Tõrva Spordiselts aitas Kohaliku omaalgatuse programmist (1 002 €) ja vallavalitsuselt (112€) taotletud toetusega soetada Ritsu spordibaasi uued võrkpallitarvikud.
- Mittetulundusühingute ja seltsingute töö areneb.
- Tõrva terviseradade lumestamise võimekuse parandamiseks osteti Kultuuriministeeriumi Tervisespordikeskuste arendamise meetmest saadud toetusega (16 000€) üks lumekahur (kogumaksumus 22 320€), teise lumekahuri ja lumestamissüsteemid aitas soetada MTÜ Tõrva Spordiklubi Leader-meetme toetuse abiga (25 000€). Projekti kogumaksumus 33 100€.
- Toimused Tõrva Tule-päevad ja endiselt jätkati Helme piirkonna päevade traditsiooni.
- Harrastus- ja võistlusspordi edendamise, spordiliikumise aktiveerimise, spordihuvi tekitamise ja kasvatamisega eelkoolieas ning noorte võistlusspordi arendamiseks võimaluste loomisega tegelevad aktiivselt mitmed vallas tegutsevad spordiklubid: MTÜ Tõrva Jalgpalliklubi, Spordiklubi Viraaž, MTÜ Tõrva Võrkpalliklubi, MTÜ Orienteerumisklubi Käbi, Forseliuse Tenniseklubi, MTÜ Tõrva Spordiselts ja MTÜ Mulgimaa Spordiklubi.
- Discgolfi radasid arendab ja hooldab SK Tõrva Discgolf.

Valdkond 4: Tugev kodukohatunne, aktiivne külaliikumine ja aktiivne kodanikuühiskond.

Eesmärk 1. Suurem kogukonnatunne ja identiteet koduvallaga

Tegevused 2019-2023:

- Külaliikumise kandepinna laiendamine, külavanemate ja külaseltside tegevuse, arengukavade ja projektitaotluste koostamise nõustamine. Külaelu ja küladevahelise koostöö elavdamine, külaelanike võimalikult aktiivne kaasamine valla elu arendamisse, külaliikumise käivitamiseks abi osutamine (abi külade põhikirjade koostamisel, toetustaotluste kirjutamisel, külavanemate tegevuskulude osalisel katmisel).
- Kodanikuhariduse toetamine, elanike ja mittetulundusorganisatsioonide kaasatuse suurendamine valla otsustusprotsessides, vaba aja sündmuste läbiviimises ja kogukonnateenuste osutamises. Traditsiooniliste külapäevade, talgute ja kohalike sündmuste läbiviimine.
- Maaelu propageerimine, soodustada linnast valda elama asumist (näit MTÜ Tule Maale).
- Noorte kodukohatunnetuse süvendamisele kaasaitamine, noorte tagasirändeks soodsate tingimuste loomine.
- Kogukonnateenuste arendamine läbi kodanikualgatusi.
- Kogukonna eestvedajate tunnustamine ja toetamine.
- Koostöö jätkamine Leader tegevusgruppidega.
- Osalemine MTÜ-s Mulgimaa Arenduskoda, erinevates külaliikumist toetavates vabariiklikes ja rahvusvahelistest programmides.
- Külavanema statuudi koostamine ja külavanemate valimise toetamine.

Täitmine:

- Jätkunud on külaseltside projektitaotluste koostamise nõustamine.
- Korraldati külade esindajate õppereis Põlva valda. Tutvuti Karilatsi, Lootvina ja Taevaskoja külaseltsidega ning kohtuti Põlva Vallavalitsuse esindajatega.

Valdkond 5: Eesmärgistatud, kaasav ja tõhus valla juhtimine

Eesmärk 1: Teadmispõhine, avatud ja eesmärgistatud valla juhtimine

Tegevused 2019-2023:

- Arengut suunavate dokumentide süsteemi loomine, nende täitmise sidumine vallaametnike igapäevase tööga.
- Valla juhtimisstruktuuri kaasajastamine, läbipaistva ja tulemuspõhise juhtimise juurutamine.
- Hallatavate asutuste juhtimisstruktuuri analüüs ja vajadusel asutuste töö ümberkorraldamine ja kulude kontrolli all hoidmine.

- Menetlemistoimingute kiirendamine, tõhus klienditöö. Vähem bürokraatiat.
- Valitsemiskulude osakaalu vähendamine, valla ressursside säästlik ja läbipaistev kasutamine.
- Infotehnoloogilise arengu tagamine, kasutajate oskuste arendamine.
- Järelevalve tõhustamine heakorra ja ehitusnõuete täitmise üle.
- Tõrva vallavolikogu istungite läbiviimine valla erinevates paikkondades.
- Regulaarsete ümarlaudade korraldamine huvirühmadega (külaliikujad, ettevõtjad, valdkondade arendajad, näiteks kultuuritöötajad).
- Euroopa Liidu struktuurivahendite ja teiste kaasfinantseerimisvõimaluste ulatuslikum kasutamine.
- Kaasava eelarve rakendamine.
- E-teenuste arendamine.
- Töötada välja valla elanikele suunatud infovoldik.

Täitmine:

- 2019. aastal jätkus volikogus uute õigusaktide vastuvõtmine. Kehtestati vallavara valitsemise kord, koerte, kasside ja teiste lemmikloomade pidamise eeskiri, reklaami paigaldamise kord ja reklaamimaks, võeti vastu Tõrva valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2019-2031 jm.
- Tõrva Vallavolikogu istungeid toimus 2019. aastal 11, võeti vastu 23 määrust ja 38 otsust. Tõrva Vallavalitsuse istungeid toimus 2019. aastal 59, võeti vastu 6 määrust ja 587 korraldust.
- Toimus ettevõtjate ümarlaud.
- Osa Tõrva vallavolikogu istungeid toimus erinevates valla keskustes.
- Koostöös Otepää vallaga esitati projektaotlus „Tõrva Vallavalitsuse ja Otepää Vallavalitsuse ning nende hallatavate asutuste optimaalse piirkondliku struktuuri väljatöötamine“ Riigi tugiteenuste keskuse Haldussuutlikkuse meetmesse ja saadi positiivne toetusotsus. Projekti tegevused viiakse ellu 2020. aastal.

Eesmärk 2: Valla positiivne imago ja tark turundamine.**Tegevused 2019-2023:**

- Aktiivne osalemine Valgamaa Omavalitsuste Liidu ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu töös.
- Rahvusvaheliste suhete laiendamine sõprusomavalitsustega, koostööprojektide sisukuse kasvatamine
- Tõrva valla turunduskava koostamine ja valla turundamise programmi läbiviimine valla veebilehel ja sotsiaalvõrgustikus, ajalehtedes, televisioonis ning muudes kanalites.
- Mulgi märgi kasutamise laiendamine valla turundamisel.
- Vallaelanike rahulolu uuringu läbiviimine
- Kohaliku ajalehe väljaandmise toetamine.

Täitmine:

- 2019. aasta sügisel viidi läbi vallaelanike rahulolu uuring.
- Kohaliku ajalehe väljaandmist on jätkuvalt toetatud.
- Sõprusomavalitsustega koostöö on jätkunud: 2019. aasta kevadel käis valla delegatsioon Poolas Lukowi linna päevadel ja sügisel Ukrainas, Baranivka linna pidustustel. Juuli kuus toimunud Tõrva Tule-päevadel.

Ülevaade valitseva ja olulise mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste kohta

Konsolideerimisgruppi kuulub **OÜ Tõrva Tervisekeskus**, mille osaluse määr Tõrva vallal on 100 %.

2019. aastal oli OÜ Tõrva Tervisekeskus tulu 127 842 eurot (2018. aastal oli tulu 1 473 574 eurot).

Seejuures 74% saadud tulust saadi teenuste eest Eesti Haigekassast, 20% äriühingutelt, 4% eraisikutelt, 2% omavalitsustelt. Alates 2019.a ei osutatud enam kiirabiteenust. Ettevõtte tegevust mõjutavad põhilised lepingud on Eesti Haigekassaga sõlmitud õendusabi leping ja koolitervishoiuleping.

2019. aastal jätkati 2017. aastal alustatud projekti „Tõrva tervisekeskuse hoone rekonstrueerimine esmatasandi tervisekeskuseks“ elluviimist. Projekti kogumaksumus on ca 1 100 000 eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus on 641 300 eurot ja omafinantseering 458 700 eurot.

Konsolideerimisgruppi kuulub **OÜ Tõrva Veejõud**, kus osaluse määr Tõrva vallal on 100%.

Osaühingu müügitulu 2019. aastal oli 479 410 eurot (2018. aastal 376 238 eurot).

Osaühingu 2019.a. olulisemad eesmärgid olid Tõrva valla ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga liitunud tarbijatele kvaliteetse vee- ja kanalisatsiooniteenuse säilitamine ning veel liitumata tarbijatele vee- ja kanalisatsioonisüsteemidega liitumise tagamine. Samuti tegeleti tarbijate veearvestite taatluskehtivusaja kontrollimise, väljavahetamise ja mõõtevahendite taatlemisega.

2019.a. viis OÜ Tõrva Veejõud läbi Tõrva linna rajatava ujulakompleksi hanke, mille tulemusena peaks selguma 2020.a. ujula-spaa kompleksi ehitaja. Ujulakompleks peaks valmima 2021.a.

Samuti korraldas OÜ Tõrva Veejõud uue ÜVKA arengukava koostamise hanke, mille tulemusena omab Tõrva vald värsket kehtivat ÜVKA arengukava, taotlemaks toetusi Tõrva valla väikeasumite reoveekäitluse ning veetöötlusjaamade rekonstrueerimiseks.

Igapäevatöös peab OÜ Tõrva Veejõud arvestama Eesti veemajanduses kehtivate seadustega ja väljatöötatud põhisuundade täitmisega. Vee- ja kanalisatsiooniteenuste kasutajad ei tohi oma tegevusega halvendada pinna- ja põhjavee seisundit.

Sihtasutustest kuulub konsolideerimisgruppi **Sihtasutus Tõrva Haigla**, milles Tõrva valla osaluse määr on 100 %.

2019. aastal olid SA Tõrva Haigla tulud kokku 383 595 eurot (aasta 2018 tulu oli 468 807 eurot), millest laekus 79% eraisikutelt, 19% omavalitsuselt, 2% mujalt. Põhiliseks tegevusvaldkonnaks oli üldhooldekodu teenus.

Sihtasutuse tegevust on 2019. aastal mõjutanud põhiliselt eraisikutelt laekunud tasud üldhooldusteenuse eest, lisaks eraisikute teenuse eest juurde makstavad summad kohalike omavalitsuste poolt.

Haigla tuleviku eesmärgiks on kindlasti kandideerida hanke konkurssidel, et saada võimalus osutada lisaks üldhooldekodu teenusele statsionaarset õendushooldus teenust.

Haigla eesmärgiks on tagada kohalikele elanikele kvaliteetsete tervishoiuteenuste, sh ööpäevaringse hooldusteenuse kättesaadavus ja arendada välja kaasaegne infrastruktuur õendus- ja hooldusteenuse pakkumiseks lähtudes majanduslikust otstarbekusest.

Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevusest siseauditi korraldamisel

Kohalikus omavalitsuses tagab KOKS kohaselt sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseaudiitori kutsetegevuse korraldamise volikogu. Sisekontrollisüsteemi rakendab ja selle tulemuslikkuse eest vastutab vallavalitsus.

Volikogu võtab vastu õigusaktid ja teostab järelvalvet õigusaktide täitmise üle, moodustab revisjonikomisjoni ja teised komisjonid.

Revisjonikomisjon täidab järelevalveülesandeid tööplaani alusel või volikogu ülesandel, samuti kontrollib valitsuse, hallatavate asutuste ning kohaliku omavalituse osalusega äriühingutes, sihtasutustes tegevuse seaduslikkust, tulemuslikkust, valla vara sihipärasest kasutamist. Revisjonikomisjon annab ka kirjaliku arvamuse majandusaasta aruande kohta.

Tõrva Vallavalitsuses ei ole otseselt loodud sisekontrollisüsteemi korda, kuid on kinnitatud eeskirjad (näit raamatupidamise sise-eeskiri) ja korrad (näit hankekord), millega vallas teostatavaid tegevusi reguleeritakse.

Eeskirjade ja kordade alusel on tegevused ja ülesanded jagatud erinevate inimeste vahel (dokumendi vastuvõtja ja menetleja on erinevad), kuludokumente koostatakse ja kinnitamine on erinevate inimeste poolt jne.

Ülevaade finantsriskide juhtimisest

Konsolideerimisgrupi eelarve koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus, Tõrva valla finantsjuhtimise kord. Finantsdistsipliini tagamise meetmeks on kinnipidamine netovõlakoomuse määradest.

Finantsriskidest puudutab konsolideerimisgruppi eelkõige intressirisk ja likviidsusrisk.

Intressiriskid on seotud intressi- ja valuutakursi muutumisega. Likviidsusrisk seisneb asjaolus, et omavalitsusel ei jätku piisavalt rahalisi vahendeid kohustuste täitmiseks.

Finantsriskide maandamise aluseks on eelkõige õige eelarvepoliitika. Finantsriske hallatakse läbi eelarvestrateegia, raamatupidamise ja finantseeskirjade ning auditi.

KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Konsolideeritud bilanss**

Eurodes

	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
AKTIVA (VARAD)			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	1 394 081	1 417 919
Maksunõuded ja maksude ettemaksed	3	361 216	411 950
Muud nõuded ja ettemaksed	4	225 831	143 665
Käibevara kokku		1 981 128	1 973 534
Põhivara			
Finantsinvesteeringud		115	115
Kinnisvarainvesteeringud	7	494 221	509 691
Materiaalne põhivara	8	21 537 234	21 978 775
Immateriaalne põhivara	9	0	1 358
Bioloogilised varad	10	12 857	12 857
Põhivara kokku		22 044 427	22 502 796
AKTIVA (VARAD) KOKKU		24 025 555	24 476 330
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA)			
Lühiajalised kohustised			
Saadud maksude, lõivude ettemaksed	3	676	551
Võlad tarnijatele		213 413	196 895
Võlad töövõtjatele		118 472	135 544
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	11	246 212	241 968
Laenukohustised	12	322 077	359 295
Lühiajalised kohustised kokku		900 850	934 253
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	12	2 483 765	2 783 927
Pikaajalised kohustised kokku		2 483 765	2 783 927
KOHUSTISED KOKKU		3 384 615	3 718 180
NETOVARA			
Aruandekohuslase omanikele kuuluv netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		20 758 150	19 404 073
Aruandeaasta tulem		-117 210	1 354 077
NETOVARA KOKKU		20 640 940	20 758 150
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA) KOKKU		24 025 555	24 476 330

Konsolideeritud tulemiaruanne

Eurodes

		2019	2018
Tulud			
Maksutulud	3	4 743 177	4 404 867
Saadud toetused	13	4 040 295	5 148 670
Tulud kaupade ja teenuste müügist	14	1 300 018	2 663 444
Muud tegevustulud	15	38 629	215 370
Tulud kokku		10 122 119	12 432 351
Kulud			
Antud toetused	16	-659 988	-528 778
Tööjõukulud	17	-5 232 448	-5 097 081
Muud tegevuskulud	18	-3 212 650	-4 285 449
Põhivara amortisatsioon	7,8,9	-1 107 345	-1 137 385
Kulud kokku		-10 212 431	-11 048 693
Tegevustulem		-90 312	1 383 658
Finantstulud ja -kulud			
Intressikulud		-26 962	-29 772
Muud finantstulud		64	191
Finantstulud ja -kulud kokku		-26 898	-29 581
Aruandeperioodi tulem		-117 210	1 354 077

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

Eurodes

	Lisa nr	2019	2018
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-90 312	1 383 658
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7;8;9	1 107 345	1 137 385
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	18	99 760	234 075
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	-626 745	-1 704 628
Kasum põhivara müügist	15	-12 382	-89 627
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		58 845	62 448
Kokku korrigeeritud tegevustulem		536 511	1 023 311
Käibevarade netomuutus		56 997	149 335
Kohustiste netomuutus		-58 206	-535 286
Kokku rahavood põhitegevusest		535 302	637 360
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest kokku	8	-734 412	-3 082 848
Laekunud põhivara müügist		26 333	102 970
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		659 347	2 099 440
Tasutud sihtfinantseerimist põhivara soetuseks		-145 147	-57 101
Laekunud finantstulud		62	184
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-193 817	- 937 355
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	12	0	600 000
Tagasi makstud laenud	12	-335 130	-314 320
Kapitalirendi tagasimaksed	12	-2 250	-2 189
Makstud intressid		-27 943	-26 099
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-365 323	257 392
Rahavood kokku		-23 838	-42 603
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2	1 417 919	1 460 522
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2	1 394 081	1 417 919
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-23 838	-42 603

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

Eurodes

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejäak	Netovara kokku
Saldo seisuga 31.12.2016		19 857 853	19 857 853
2017			
Aruandeaasta tulem	-453 918		-453 918
Saldo seisuga 31.12.2017	-453 918	19 857 853	19 403 935
2018			
2017.a.arvestuspõhimõtte muutus		138	138
Eelmise perioodi tulem	453 918	-453 918	0
Aruandeperioodi tulem	1 354 077		1 354 077
Saldo seisuga 31.12.2018	1 354 077	19 404 073	20 758 150
2019			
Eelmise perioodi tulem	-1 354 077	1 354 077	0
Aruandeperioodi tulem	-117 210		-117 210
Saldo seisuga 31.12.2019	-117 210	20 758 150	20 640 940

Eelarve täitmise aruanne 2019

		Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	8 271 238	8 529 224	8 574 991
30	Maksutulud	4 635 600	4 753 425	4 743 178
3000	Füüsilise isiku tulumaks	4 330 000	4 447 825	4 435 167
3030	Maamaks	305 000	305 000	307 913
3044	Reklaamimaks	600	600	98
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	364 023	367 023	392 475
	Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 243 615	3 380 776	3 413 293
35200	Tasandusfond	946 980	946 980	946 980
35201	Toetusfond	2 229 419	2 274 547	2 274 547
3500, 352	Muud saadud toetused tegevuskuludeks	67 216	159 249	191 766
	Muud tegevustulud	28 000	28 000	26 045
38250, 38251	Kaevandamisõiguse tasu	20 000	20 000	4 224
38252, 38254	Laekumine vee erikasutusest	8 000	8 000	11 353
3880, 3888	Muud tegevustulud	0	0	10 468
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	-8 023 118	-8 268 604	-7 977 834
	Antud toetused tegevuskuludeks	-550 050	-585 329	-602 015
413	Sotsiaaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	-286 882	-322 161	-274 628
452	Mittesihotstarbelised toetused	-263 168	-263 168	-327 387
	Muud tegevuskulud	-7 473 068	-7 683 275	-7 375 819
50	Tööjõukulud	-4 769 712	-4 781 072	-4 660 413
55	Majandamiskulud	-2 663 211	-2 871 950	-2 714 757
60	Muud kulud	-40 145	-30 253	-649
	PÕHITEGEVUSE TULEM	248 120	260 620	597 157
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-1 210 888	-1 223 388	-87 495
381	Põhivara müük (+)	60 000	60 000	17 600
15	Põhivara soetus (-)	-1 696 388	-1 734 888	-622 347
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine(+)	562 500	629 732	626 745
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-107 000	-148 232	-86 157
650	Finantstkulud (-)	-30 000	-30 000	-23 336
	EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-962 768	-962 768	509 662
	FINANTSEERIMISTEGEVUS	304 811	304 811	-301 180
2585	Kohustuste võtmine (+)	627 000	627 000	0

2586	Kohustuste tasumine (-)	-322 189	-322 189	-301 180
100	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	-681 680	-681 680	-194 745
	NÕUETE JA KOHUSTISTE SALDO MUUTUS	-23 722	-23 722	-13 737
	PÕHITEGEVUSE KULUDE JA INVESTEERIMISTEGEVUSE VÄLJAMINEKUTE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI	9 856 506	10 181 724	8 709 674
01	Üldised valitsussektori teenused	1 089 960	1 080 068	815 300
01111	Valla- ja linnavolikogu	70 040	70 040	62 731
01112	Valla- ja linnavalitsus	802 120	802 120	608 331
01114	Reservfond	40 000	30 108	0
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	135 000	135 000	108 258
01700	Valitsussektori võla teenindamine	30 000	30 000	23 239
	Ülalnimetamata üldised valitsussektori kulud kokku	12 800	12 800	12 741
03	Avalik kord ja julgeolek	17 444	17 444	17 732
03100	Politsei	2 244	2 244	1 684
03200	Päästeteenused	15 200	15 200	16 048
04	Majandus	1 630 153	1 649 901	997 950
04350	Elektrienergia	11 300	11 300	11 130
04360	Muu energia- ja soojamajandus	38 530	28 530	26 794
04510	Maanteetransport (vallateede- ja tänavate korrashoid)	250 000	228 100	217 877
04710	Kaubandus ja laondus	47 977	47 977	48 022
04730	Turism	4 880	4 880	4 033
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	1 125 200	1 172 700	547 004
04900	Muu majandus (sh.majanduse haldamine)	152 266	156 414	143 090
05	Keskkonnakaitse	448 877	547 477	528 392
05100	Jäätmekäitlus (prügivedu)	49 939	66 939	75 574
05101	Avalike alade puhastus	123 000	183 000	182 063
05200	Heitveekäitlus	17 700	28 100	349
05300	Saaste vähendamine	8 000	15 000	14 590
05400	Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastus	250 238	254 438	255 816
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	179 720	235 042	178 288
06100	Elamumajanduse arendamine	38 900	41 490	46 625
06300	Veevarustus	10 000	62 732	9 167
06400	Tänavavalgustus	92 000	92 000	81 945
06605	Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	38 820	38 820	40 551
07	Tervishoid	12 708	12 708	8 149

07210	Tervishoiukulud kokku	12 708	12 708	8 149
08	Vaba aeg, kultuur ja religioon	1 024 264	1 158 066	1 078 898
08102	Sport	83 670	100 070	111 788
08103	Puhkepargid ja -baasid	4 500	4 500	2 347
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	160 311	220 955	167 132
08109	Vaba aja üritused	30 000	30 000	31 785
08201	Raamatukogud	161 582	161 582	161 960
08202	Rahvakultuur	330 048	336 458	304 982
08203	Muuseumid	37 765	38 265	36 491
08235	Audiovisuaal, sh kinod	91 348	105 859	105 803
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	28 000	28 000	28 873
08400	Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	33 100	33 100	33 890
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh. haldus	63 940	99 277	93 847
09	Haridus	4 521 111	4 505 492	4 192 800
09110	Alusharidus (lasteaiad)	1 190 177	1 208 123	1 182 470
09210-09221	Üldhariduskoolid, sh LAK	2 736 638	2 799 700	2 541 351
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	367 215	272 788	260 030
09600	Koolitransport	6 000	3 000	1 156
09601	Koolitoit	186 193	186 993	173 538
09602	Õõmaja	32 088	32 088	31 505
09800	Muu haiduse kulu	2 800	2 800	2 750
10	Sotsiaalne kaitse	932 269	975 526	892 165
10110	Haigete sotsiaalne kaitse	6 250	6 250	5 641
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	95 400	95 400	82 053
10200	Eakate sotsiaalhoolekande asutused	174 000	174 000	162 461
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	117 522	117 522	114 319
10400	Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused	100 800	113 239	101 621
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	137 460	137 460	105 183
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	10 683	10 683	13 159
10701	Riiklik toimetulekutoetus	66 582	99 271	93 922
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	38 465	38 465	34 221
10900	Muu sotsiaalne kaitse, sh. sotsiaalse kaitse haldus	185 107	183 236	179 585

Eelarve täitmise aruanne on koostatud Tõrva valla kohta, mis sisuliselt on konsolideerimata aruanne. Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa 22.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seaduses, mida täiendavad avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhend ja Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud **eurodes**.

2019. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatakse Tõrva Vallavalitsuse ja tema hallatavate asutuste ning tema tütaretevõtete (OÜ Tõrva Veejõud, OÜ Tõrva Tervisekeskus ja SA Tõrva Haigla) majandusnäitajad.

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Eelarve täitmise aruanne on esitatud eurodes. Eelarve täitmise aruanne on koostatud tekkepõhiselt.

Valitseva mõju all olevad üksused.

Valitseva mõju korral omab konsolideerimisgrupp üldreeglina üle 50% hääleõigusest vastava üksuse nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis. Olulise mõju all olevaks loetakse üksusi, mille nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis omab konsolideerimisgrupp 20 kuni 50% hääleõigusest.

Osalused konsolideerimata aruannetes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses neid osalusi äriühingutes, mille üle aruandekohustuslasel on valitsev mõju. Tuletatud soetusmaksumuses kajastatakse konsolideerimata aruannetes ka osalusi olulise mõju all olevates äriühingutes.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevateks üksusteks (vt lisa 5 ja 6) on OÜ Tõrva Tervisekeskus, SA Tõrva Haigla ja OÜ Tõrva Veejõud. Valitseva mõju all oleva üksuse tegevus kajastub konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni.

Valitseva mõju all oleva üksuse finantsnäitajad on konsolideeritud rida-realt. Grupisisesed nõuded, kohustised, tulud ja kulud on elimineeritud.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks, lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvutatuna bilansipäevast.

Raha ja selle lähendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, kuid varasematel perioodidel kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena.

Nõue loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte, mida renditakse välja või hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõstmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ei kasuta olulisel määral oma põhitegevuseks. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimaliku allahindlused).

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5 000 eurot (ilma käibemaksuta).

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta (vt. maksude arvestus).

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned 2 - 5 %
- Rajatised 2,5 - 10 %
- Masinad ja seadmed 10 - 20 %
- Inventar 10 – 50%
- Arvutustehnika 25 – 50 %

- Immateriaalne põhivara 5 – 50 %.

Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Varade allahindlust kajastatakse koos amortisatsiooniga.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku elueaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5000 eurost. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on järgmised: arengukava – 12,5%

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena kajastatakse alleesid ja istandusi. Bioliigilisi varasid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses ja vajadusel hinnatakse ümber õiglasesse väärtusesse.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja õiglase väärtuse summas. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustist vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ja tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral finantseerimise andja kontrollib sihiärast kasutamist.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud sihtfinantseerimise korral kajastatakse tulemiaruaandes kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Finantskohustised (laenud)

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustuse soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi. Intressikulu finantskohustustelt kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanes. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on kas rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostajaks on mitte-käibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Põhivara soetamisel käibemaksukohustuslasena (nt. OÜ Tõrva Veejõud vee – ja kanalisatsiooniteenuse puhul) kajastatakse käibemaks sisendkäibemaksuna.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ja lõivude (loodusvarade kasutamine ja saastetasu) tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt tulu tekkimist kajastatavatele dokumentidele, mille saadavad Maksu- ja Tolliamet. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse tekkepõhiselt. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuna kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruanne kirjel Muud tegevuskulud.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Tõrva Vallavolikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuse liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Tingimuslikud kohustised

Tingimuslike kohustistena kajastatakse enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus.

Aruandepäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodi või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kohta (konsolideerimata) tekkepõhiselt.

Erinevad arvestuspõhimõtted võrreldes tulemiarundega:

- 1) Tekkepõhise eelarve põhitegevuse tuludes ei kajastata kasumit põhivara müügist.
- 2) Tekkepõhise eelarve põhitegevuse kuludes ei kajastata põhivara amortisatsiooni ja ümberhindlusi.
- 3) Põhitegevuse käibemaksukulu kajastatakse koos soetatava kauba või teenuse maksumusega.
- 4) Põhivara soetamisega kaasnevat käibemaksu kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas koos soetatava kauba maksumusega.

Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa 22.

Lisa 2 Raha ja selle lähendid

Eurodes

	31.12.2019	31.12.2018
Sularaha kassas	12 868	11 891
Pangakontod pankades	1 381 213	1 406 029
Kokku raha	1 394 081	1 417 919

Lisa 3 Maksud, lõivud, trahvid

Eurodes

A. Maksu-, lõivu ja trahvinõuded ning saadud ettemaksed

	Lühiajalised nõuded		Saadud ettemaksed	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Maksunõuded				
Tulumaks	358 282	408 628	0	0
Maamaks	0	531	676	0
Kokku maksud	358 282	409 159	676	0
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	2 934	2 791	0	551

Kõik tasud	2 934	2 791	0	551
Kokku maksud, lõivud, trahvid	361 216	411 950	676	551

B. Maksu-, lõivu ja trahvitulud

	Tulud	
	2019	2018
Maksud		
Tulumaks	4 435 167	4 106 772
Maamaks	307 914	297 392
Reklaamimaks	96	703
Kokku maksud	4 743 177	4 404 867
Loodusressursside kasutamine ja saastetasud		
Tasu vee erikasutusest (vt lisa 15)	15 577	25 408
Kokku loodusressursitasu ja saastetasu	15 577	25 408
Kokku maksud, lõivud, trahvid	4 758 754	4 430 275

Tulu- ja maamaksu kogub ja kannab edasi Maksu- ja Tolliamet. Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid üle kandmata maksutulu on kajastatud vastavalt Maksu ja Tolliametist saadud teatisele. Maamaksu ettemaks on kajastatud bilansi passiva osas real „Saadud maksude ja lõivude ettemaksed”.

Tulu loodusressursside kasutamisest arvestab Keskkonnaamet ja laekumine arveldusarvele toimub Maksuameti kaudu. Loodusressursimaksu nõue on arvele võetud vastavalt Maksuametilt laekuva teatise alusel.

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed

Eurodes

	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded ostjate vastu	115 095	134 377
<i>Brutosummas</i>	<i>116 234</i>	<i>135 516</i>
<i>Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud</i>	<i>-1 139</i>	<i>-1 139</i>
Viitlaekumised		
Intressinõuded	8	7
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	86 307	4 765
Saamata sihtfinantseerimine (vt lisa 13)	18 323	2 496
Saamata seadusest tulenevad tasud	1 864	1 650
Ettemaksud tulevaste perioodide kulud	3 605	342
Maksude ettemaksed	629	28
Kokku nõuded ja ettemaksed	225 831	143 665

Viitlaekumised: intressinõuded - laekumata pangaintressid.

Sihtfinantseerimise ettemaksena kajastatakse bilansis hajaasustuse programmi raames ettemakseid füüsilistele isikutele.

Saamata sihtfinantseerimise real kajastatakse Rahandusministeeriumilt laekumata sihtfinantseerimine kinnisasja kitsendamise eest hüvitis **694 eurot**. SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt laekumata

toetus **11 297** kolmele projektile, millest 2 on koolde haridusalased loodusprojektid (summa 1 102,80 eurot ja Helme mõisapargi korrastustööde projekt (summa 10 194,12 eurot) ning Põllumajanduse Registrit ja Informatsiooni ameti sihtfianatseerimine **4 212 eurot** projektile „Optilise kaabli rajamine kinohooneni internetiühenduse saavutamiseks“. Saamata sihtfinantseerimine põhivara soetuseks summas **2 120 eurot** on toetus Tõrva tänavavalgustuse projekti toetus Majandus ja Kommunikatsiooniministeeriumilt.

Lisa 5 Osalused sihtasutustes

Eurodes

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olev SA Tõrva Haigla. Sihtasutus asutati 2007.a. jaanuaris.

Nimetus	Osaluse määr %	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad	
		Tegevustulud	Tegevuskulud	Tegevustulem	Varad	Netovarad
SA Tõrva Haigla						
2019	100	383 595	471 874	-88 279	105 090	59 009
2018	100	468 807	546 766	-77 959	220 716	147 275

SA Tõrva Haigla osad kuuluvad 100% Tõrva vallale. SA Tõrva Haigla peamiseks tegevusalaks on hooldusteenuse osutamine peamiselt Tõrva valla elanikkonnale.

Lisa 6 Osalused tütarettevõtetes

Eurodes

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olev äriühingud OÜ Tõrva Tervisekeskus ja OÜ Tõrva Veejõud.

Nimetus aasta	Osaluse määr %	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad	
		Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tegevustulem	Varad	Netovarad
OÜ Tõrva Tervisekeskus						
2019	100	127 842	181 514	-53 672	274 923	252 446
2018	100	1 473 574	1 406 536	67 038	329 811	306 091
OÜ Tõrva Veejõud						
2019	100	508 412	798 555	-290 143	11 974 309	11 567 097
2018	100	910 914	800 107	110 807	12 311 632	11 860 842

Tõrva Tervisekeskus OÜ peamiseks tegevusalaks on meditsiiniteenuste osutamine elanikkonnale. Ettevõtte olid 2019.a. lepingud Eesti Haigekassaga ja äriühingutega. OÜ Tõrva Veejõud põhitegevuseks on alates 2011.a. veebruarikuust vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine Tõrva vallas.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

Eurodes

Jääk seisuga 31.12.2018

Soetusmaksumus	669 431
Akumuleeritud kulum	-159 740
sh. 2018.a kulum	-15 471

Kinnisvarainvesteeringu jääkväärtus	509 691
--	----------------

Jääk seisuga 31.12.2019

Soetusmaksumus	669 431
Akumuleeritud kulum	-175 210
sh. 2019.a kulum	-15 470
Kinnisvarainvesteeringu jääkväärtus	494 221

	2019	2018
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt (vt. lisa 14)	3 490	9 473
Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel		
Järgmisel majandusaastal	3 025	3 490
1.kuni 2.aastal		3 025

Kinnisvarainvesteeringuna käsitletakse linna hoonet asukohaga Valga 1 kus on välja renditud ruumid AS Eesti Postile ja muudele äriühigutele.

Lisa 8 Materiaalne põhivara

Eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpeta- mata tööd	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2018	411 523	26 260 015	2 398 539	254 279	129 910	29 454 266
2019.a. toimunud muutused:						
Soetused ja parendused	0	39 235	0	53 240	570 457	662 932
Üle antud mitterahaline sihtfin.	-5	0	0	0	0	-5
Ümberklassifitseerimine	-168 295	571 934	62 096	0	-465 735	0
Põhivara mahakandmine	0	0	-3 246	0	0	-3 246
Müüdud põhivara mahakandmine	-757	-21 035	0	0	0	-21 792
Soetusmaksumus 31.12.2019	242 466	26 850 149	2 457 389	307 519	234 632	30 092 155
Akumuleeritud kulum 31.12.2018	0	-6 358 855	-994 877	-121 759	0	-7 475 491
Arvestatud põhivara kulum 2019.a.		-949 496	-117 961	-20 503	0	-1 087 960
Ümberklassifitseerimine						
Kulumi mahakandmine	0	0	690	0	0	690
Müüdud põhivara kulumi mahakandmine	0	7 840	0	0	0	7 840
Akumuleeritud kulum 31.12.2019	0	-7 300 511	-1 112 148	-142 262	0	-8 554 921
Jääkmaksumus 31.12.2018	411 523	19 901 160	1 403 662	132 520	129 910	21 978 775
Jääkmaksumus 31.12.2019	242 466	19 549 638	1 345 241	165 257	234 632	21 537 234

Põhivara soetus rahavoogude aruandes

	2019.a.	2018.a.
Aruandeaasta soetuste summa materiaalne põhivara+kinnisvarainvesteering (-)	-662 932	-1 780 863
Käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt (-)	-99 760	-234 075
Aastal lõpuks tarnijatele tasumata summa (+)	30 770	2 490
Aasta alguseks tarnijatele tasumata summa (-)	-2 490	-1 070 400
Kokku põhivara soetus rahavoogude aruandes:	-734 412	-3 082 848

Lisa 9 Immateriaalne põhivara

Eurodes

Jääkväärtus 31.12.2018

Soetusmaksumus	10 865
Akumuleeritud kulum	-9 507
<i>Sh 2018.a.</i>	-1 358
- Jääkmaksumus	1 358

Jääkväärtus 31.12.2019

Soetusmaksumus	10 865
Akumuleeritud kulum	-10 865
<i>sh 2019.a.</i>	-1 358
Jääkmaksumus	0

Kuni 2019.a. lõpuni kajastati immateriaalse põhivarana ühisveevärgi ja kanalisatsioon arengukava.

Lisa 10 Bioloogilised varad

Eurodes

	2019	2018
Taimed ja istandused soetusmaksumuses	12 857	12 857
Bioloogilise varana kajastatakse tammealleed.		

Lisa 11 Muud kohustised ja saadud ettemaksed

Eurodes

	31.12.2019	31.12.2018
Muud viitvõlad (laenuintressid)	2 692	3 673
Maksukohustised	182 830	187 159
<i>sh Sotsiaalmaks</i>	<i>110 948</i>	<i>113 087</i>
<i>Üksikisiku tulumaks</i>	<i>46 058</i>	<i>45 048</i>
<i>Töötuskindlustusmaks</i>	<i>7 298</i>	<i>7 134</i>
<i>Kogumispensionimaks</i>	<i>5 431</i>	<i>5 264</i>
<i>Loodusressursimaks</i>	<i>7 369</i>	<i>9 049</i>
<i>Käibemaks</i>	<i>5 508</i>	<i>6 790</i>
<i>Muu</i>	<i>218</i>	<i>787</i>

Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (vt lisa 13)	56 315	43 144
Muud saadud ettemaksed (sh rendid)	3 025	6 515
Muud kohustised	1 350	1 477
Muud kohustised ja saadud ettemaksed kokku	246 212	241 968

Kirjel „Muud viitvõlad“ kajastatakse laenuitressi kohustust SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt võetud laenu jäägilt.

Kirjel „Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed“ kajastatakse Muinsuskaitseametilt saadud toetust **12 000** eurot Helme linnuse varemete konserveerimiseks. SA Hariduse Infotehnoloogiast saadud ettemaksu infotehnoloogia soetamiseks Tõrva Gümnaasiumile **275** eurot. Rahandusmiisteeriumilt saadud toetus hajaasustuse programmile **37 722** eurot. Eesti Noorsootöö keskuselt toetus **240** eurot. SA Archimedes toetus noortekeskuse projektile **4 978** eurot ja Rahvakultuuri Keskuselt saadud toetus **1100** eurot.

Kirjel „Muud saadud ettemaksed“ kajastatakse rendi ettemakseid AS Eesti Post **3 025** eurot.

Lisa 12 Laenukohustised

Eurodes

	tähtaeg						Kokku
	kuni 1 a	1-2 a	2-3 a	3-4 a	4-5 a	üle 5 a	
Jääk seisuga 31.12.2018	359 295	344 012	310 442	306 124	306 124	1 517 225	3 143 222
Laenud	357 045	341 699	310 246	306 124	306 124	1 517 225	3 138 463
Kapitalirendikohustised	2 250	2 313	196				4 759
Jääk seisuga 31.12.2019	322 077	288 545	284 209	284 209	284 209	1 342 593	2 805 842
Laenud	319 764	288 349	284 209	284 209	284 209	1 342 593	2 803 333
Kapitalirendikohustised	2 313	196					2 509

Laenukohustusena kajastatakse saadud investeerimislaene SA Keskkonnainvesteeringute Keskuselt, AS SEB Pangalt ja AS Swedbank'ilt ning kapitalirendilepingut AS Swedbank Liisingult.

Seisuga 31.12.2019.a. oli laenukohustus **SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele** Tõrva vallal **797 928** eurot ja OÜ Tõrva Veejõul **362 000** eurot. 2019.a tasus vald laenu tagasi 90 506 eurot, OÜ Tõrva Veejõud tasus laenu tagasi 36 200 eurot. **AS SEB Pangale** oli Tõrva vallal laenukohustus seisuga 31.12.2019.a. **1 603 709** eurot. 2019.a. tasus Tõrva vald SEB pangale laenu tagasi 173 310 eurot. Seisuga 31.12.2019 oli laenukohtus AS Swedbank'ile **39 696 eurot** ja 2019.a maksti laenu tagasi 34 114 eurot.

Seisuga 31.12.2019 oli liisingukohtustus AS Swedbank Liisingule **2 509 eurot**. 2019.a. maksti liisingut 2 250 eurot.

Informatsioon laenulepingute kaupa

Eurodes

Laenu andja	Lõpp- tähtaeg	Intressi- määr	Jääk		Intressikulu	
			31.12.2019	31.12.2018	2019	2018
AS SEB-st laen kokku			1 603 709	1 777 020	16 583	17 365
Investeeringislaen Lep.2013020241	2019	1,33%+6 k EURIBOR	0	15 000	101	261
Investeeringislaen Lep.2012015360	2019	1,5%+ 6k EURIBOR	0	808	1	54
Investeeringislaen Lep.2017013437	2022	0,68%+6k EURIBOR	272 936	309 327	2 018	2 265
Investeeringislaen Lep.205033455	2025	1,3%+ 6 k EURIBOR	242 735	283 761	3 493	3 989
Investeeringislaen Lep. 2016014372	2026	1,297%+6 k EURIBOR	56 083	64 426	730	908
Investeeringislaen Lep. 2017009252	2027	0,95%+6k EURIBOR	78 571	89 286	880	915
Investeeringislaen Lep.2017009904	2027	0,91%+6k EURIBOR	114 203	129 602	1 039	1 274
Investeeringislaen Lep.2017027427	2027	0,95%+6 k EURIBOR	839 241	884 810	8 321	7 699
AS SWEDBANK laen kokku			39 696	74 809	728	1 162
Investeeringislaen	2020	1,7%	10 850	21 515	287	469
Investeeringislaen	2021	1,03%	28 846	53 294	441	693
SA KIK laen			1 159 928	1 286 634	9 548	10 940
Investeeringislaen (Tõrva)	2027	1%+6 k EURIBOR	527 020	592 898	4 027	4 767
Investeeringislaen (OÜ Tõrva Veejõud)	2029	1,25%+6 k EURIBOR	362 000	398 200	3 626	3 877
Investeeringislaen (Helme)	2030	1%+6 k EURIBOR	34 628	295 536	1 895	2 296
Kapitalirendi lepingud kokku			2 509	4 759	103	164
SWEDBANK Liising	2021	2,75%	2 509	4 759	103	164
KOKKU			2 805 842	3 143 222	26 962	29 631

Lisa 13 Saadud toetused

Eurodes

	2019.a. tulud			Jääk 31.12.2019
	Saadud tegevus- kulude sihtfinant- seerimine	Saadud siht- finant- seeri-mine põhivara soetuseks	Muud toe- tused	Siht-finant- seerimine (kohustis - nõue +)
Rahalisel sihtfinantseerimisel				
Riigieelarvest toetusfondi ja tasandusfondi			3 221 527	
Rahandusministeeriumilt ühinemistoetus		300 750		
SA EAS toetus Tõrva –Roobe kergliiklustee ehituseks		216 852		
Muinsuskaitseameti toetus Helme linnuse ja kiriku varemetele				

konserveerimistöödeks	33 000		-12 000
PRIA Leader toetus Tõrva Gümnaasimile helitehnika ost	27 000		
Kultuuriministeeriumi toetus Tõrva terviseraja ehituseks	16 000		
PRIA Leader toetus Tõrva kinole tehnika soetus	10 789		
Kultuuriministeeriumi toetus Tõrva Koduloomuuseumi rek.	8 000		
Rahandusministeeriumi toetus hajaasustuse programmile	7 299		-37 722
Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium			
tänavavalgustuse rekonstrueerimisprojekt	6 361		2 120
Riigikantselei toetus valimiste läbiviimiseks	23 774		
HTM toetus Ala õpilaskodu tegevuseks	19 375		
SA KredEx toetus elamumajanduse arenduseks	18 396		
SA KIK toetus Tõrva Gümna. loodusprojektide korraldamine	17 691		1 103
Eesti Kultuurkapitali toetus Verdi Reekviemi korraldamine	13 000		
Sotsiaalministeerium – toetus hoolduse koordineerimise proj.	12 581		
PRIA – koolipiima ja koolipuuvilja toetus	10 606		
SA KIK toetus Helme mõisapargi puude hooldustöödeks	10 194		10 194
Kultuuriministeeriumi toetus gümnaasiumi lasterühmadele			
rahvariieete soetuseks	9 029		
HITSAlt toetus gümnaasiumile infotehnoloogia soetuseks	8 455		-275
SA Archimedes toetus noorsootöö projektile	4 918		-4 978
Kultuuriministeeriumi toetused kultuuriürituseks	4 742		-1 100
Eesti Kultuurkapitali toetused kultuuri- ja spordiüritusteks	4 258		
PRIA toetus Tõrva kinole	4 212		4 212
Eesti Töötukassalt palgatoetus ja juhendamistasu	4 194		
Rahandusministeeriumilt toetus aadressandmete korraldamiseks	2 661		
Rahandusministeeriumilt toetus õppelaenude katteks	2 384		
Eesti Noorsootöö Keskuse toetus noorsootööle	2 130		-240
Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse toetus noorsootööle	1 800		
Eesti Õpilasesinduste Liidu toetus noorsootööle	1 200		
SA KIK toetus Ritsu LAK loodusprojektile	1 115		
Eesti Muusikakoolide Liidu toetus projektile ILOP	1 000		
Kaitseministeerium – toetus riigikaitsealasele õppele	814		
Rahandusministeeriumi hüvitis kinnisasja kitsendamise eest	0	694	694
HITSAlt toetus lasteaiale Tõrvalill	581		
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika SA toetused	494		
Majandus- ja Kommunikatsioonimin.toetus- jalgratturite koolitus	450		
SA KIK toetus Riidaja Põhikooli loodusprojektile	300		
Mitterahalisedahalised sihtfinantseerimised			
Valga Vallavalitsus – raamatukogu raamatute eest	11 669		

Kokku saadud toetused 2019.a.	192 023	626 745	3 221 527
Kokku sihtfianatseerimiseks saadud ettemaksed (lisa 11)			-56 315
Kokku saamata sihtfinantseerimine (lisa 4)			18 323
SAADUD TOETUSED KOKKU			4 040 295

Eurodes

	2018.a. tulud			Jääk 31.12.2018
	Saadud tegevus- kulude sihtfinant- seerimine	Saadud siht- finant- seeri-mine põhivara soetuseks	Muud toe- tused	Siht-finant- seerimine (kohustis - nöue +)

Rahalised sihtfinantseerimised

Riigieelarvest toetusfondi ja tasandusfondi

3 053 259

SA EAS toetus Tõrva keskväljaku rekonstrueerimiseks	831 812		
Rahandusministeeriumilt ühinemistoetus	400 000		
SA KIK toetus Tõrva linna Riiska piirkonna veemajandus	332 164		
Eesti Kultuurkapitalilt toetus Tõrva kinotehnika soetuseks	60 000		
Rahandusministeerium toetus hajaasustuse programmile	28 727		-5 632
PRIA toetus Hummuli puhkeala arendamiseks	19 500		
Muinsuskaitseameti toetus Helme linnuse varemete konserveerimine	13 000		-15 000
Eesti Muusikakoolide Liidu toetus Tõrva Muusikakoolile	10 000		
Muu toetus (hajaasutuse toetuse tagasimaks isiku poolt)	1 047		
Rahandusministeerium - ühinemistoetus	201 500		
HTM toetus Ala õpilaskodu tegevuseks	30 000		
Eesti Noorsootöö Keskus toetus huvitegevuseks, noorsootööks	17 703		-607
Siseministeeriumi toetus proj. "500 kodu korda"	14 915		
SA KIK toetus gümnaasiumi loodusprojektidele	13 568		800
SA KIK loodusprojektide ettemaksed	0		-2 473
Rahandusministeerium – toetus aadressandmete korrastam.	8 220		1 478
PRIA – koolipiima ja koolipuuvilja toetus	8 021		
Kaitseministeerium – toetus riigikaitsealasele õppele	7 991		
Sotsiaalministeerium – toetus hoolduse koordineerimise proj.	7 548		-14 451
Hariduse Infotehnoloogia SA- toetus koolidele infotehn.	6 970		-4 981
Rahandusministeerium- toetus Tõrva Gümna. spordinventar	5 000		
Tõrva Kinosõprade Selts – toetus Tõrva kinole Koit	5 000		
Rahandusministeerium – õppelaenu kulude katteks	3 843		
Eesti Olümpiakomitee toetus Tõrva Gümna. spordirajatisel	3 534		
Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika SA toetused	3 360		
Eesti Töötukassalt palgatoetus ja praktika toetus	3 208		
Tervise Arengu Instituut – toetus projektile „Imelised aastad“	3 169		
Rahandusministeerium – toetus kalmistu viitade soetuseks	3 000		
Eesti Kultuurkapital – kultuuri- ja spordiüritustele toetus	2 465		
Toetused elamumajandusele (end. Helme Teenus)	2 438		
Muud toetused –hajaasustusega seotud toetuste tagastamine	1 671		
Eesti Muusikakoolide Liit toetus (ILOP projekt)	1 060		
Eesti Noorteühenduste Liit	750		
Eesti Kooriühing toetus	640		
Majandus- ja Kommunikatsioonimin. toetus- jalgratturite koolitus	440		
Kultuuriministeerium toetus projektile „Teater maale“	418		209
Mitterahalisedahalised sihtfinantseerimised			
HTM toetus koolidele infotehnoloogia seotus	26 036		
Valga Vallavalitsus – raamatukogu raamatute eest	8 315		
Otepää Vallavalitsus (haldusreformi käigus saadud kinnistu)		8 378	
Kokku saadud toetused 2018.a.	390 783	1 704 628	3 053 259
Kokku sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (lisa 11)			-43 144
Kokku saamata sihtfinantseerimine (lisa 4)			2 496
SAADUD TOETUSED KOKKU			5 148 670

Riigieelarvest saadud maksed toetusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskulude katmiseks 1 606 262 (2018.a. 1 490 728 eurot), sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamiseks 204 928 eurot (2018.a. 210 667 eurot), sündide ja surmade registreerimiseks toetus 1 259 eurot (2018.a. 1 140 eurot), teede ja tänavate remondiks ja korrashoiuks antav toetus 241 921 eurot (2018.a. 242 092 eurot), laste ja noorte huvihariduseks 139 102 eurot (2018.a. 75 839), keskkonnavalaseks tegevuseks 0 eurot (2018.a. 15 546), lasteaiaõpetajate palgakuludeks 81 075 (2018.a. 75 839).

Üldisesse reservi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamisest tulenevalt laekus 946 980 eurot (2018.a. 869 055 eurot).

Lisa 14 Tulud kaupade ja teenuste müügist

Eurodes

	2019	2018
Tulu vee- ja kanalisatsiooniteenuste eest	452 046	357 828
Tulu tervishoiualasest tegevusest	447 073	1 809 131
Tulud haridusalasest tegevusest	123 834	105 832
Üür ja rent	79 866	85 036
Tulud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusest	74 328	119 350
Tulu sotsiaalalasest tegevusest	45 961	68 536
Tulu keskkonnavalasest tegevusest	16 546	11 387
Muu toodete ja teenuste müük	16 085	27 358
Muu majandustulu	14 781	34 692
Tulud kultuuri ja kunstialasest tegevusest	14 246	22 855
Saadud riigilõivud	5 905	8 520
Tulud spordi ja puhkealasest tegevusest	5 785	3 020
Üür ja rent kinnisvarainvesteeringutelt (vt lisa 7)	3 490	9 473
Tulu transporditeenuselt	72	426
Kokku tulud kaupade ja teenuste müügist	1 300 018	2 663 444

Tuludes kaupade ja teenuste müügi osas on vähenemine võrreldes 2018.aastaga tervishoiualasest tegevusest. OÜ Tõrva Tervisekeskusel lõppes kiirabiteenuse osutamise leping.

Lisa 15 Muud tegevustulud

Eurodes

	2019	2018
Kahjutasud, hüvitised	0	98 535
Kasum/kahjum põhivara müügist	12 382	89 627
Loodusressursside tasud (vt lisa 3)	15 577	25 408
Muu kasutatud vara müük	10 670	1 800
Kokku muud tulud	38 629	215 370

Lisa 16 Antud toetused

Eurodes

	2019	2018
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele		
Toimetulekutoetused	-92 430	-61 999
Toetus puudega inimestele ja hooldajale	-44 611	-46 830
Muu peretoetus	-41 243	-35 576
Matusetoetus	-24 565	-28 100
Sünnitoetus	-28 370	-25 290
Toetus eakatele	-20 796	-16 492
Erijuhtudel makstav sotsiaalmaks	-13 035	-9 258
Muu	-7 551	-3 340

Õpilaste sõidusoodustus	-1 156	-1 774
Kokku sotsiaaltoetused	-273 757	-228 659
Toetused tegevuskuludeks		
Toetus mtü-dele ja sihtasutustele	-235 766	-139 595
Toetus füüsilistele isikutele	-23 593	-16 500
Toetused äriühingutele	-9 250	-1 200
Muud	-100	0
Toetused põhivara soetuseks		
Toetus hajasustuse projektidele	-8 839	-62 448
Toetus Mulgi Kultuuri Instituudile	-50 000	0
Toetus (tasuta antud vara)	-5	0
Kokku toetused tegevuskuludeks ja põhivara soetusteks	-327 553	-219 743
Muud toetused		
Liikmemaksud		
Valgamaa Omavalitsuste Liit	-37 758	-58 303
Muud liikmemaksud (MTÜ ja SA)	-13 688	-10 768
Valgamaa Ühistranspordikeskus MTÜ	-4 240	-8 482
Eesti Linnade ja Valdade Liit	-2 992	-2 823
Kokku liikmemaksud	-58 678	-80 376
Kokku antud toetused	-659 988	-528 778

Antud toetused tegevuskuludeks on valdavalt kultuuri- ja sporditegevuseks. Toetuste eraldamise aluseks on sõlmitud leping või vallavalitsuse korraldus. Lepingus kajastatud toetuse suuruse aluseks on eelarve.

Lisa 17 Tööjõukulud

Eurodes

Tegevusvaldkond	2019		2018	
	Töötajate arv	Töötasukulud	Töötajate arv	Töötasukulud
Haridus	193	-2 387 763	197	-2 225 601
Tervishoid	27	-308 030	33	-383 174
Vaba aeg, kultuur	25	-215 008	27	-233 517
Vallavalitsus	18	-336 818	18	-330 446
Elamu ja kommunaalmajandus	1	-6 480	3	-20 915
Sotsiaalne kaitse	15	-169 494	17	-171 019
Veevarustus	10	-119 606	11	-112 498
Valla majandus ja maakorraldus	8	-104 180	9	-104 630
Keskkonnakaitse ja heakord	13	-94 044	14	-92 042
Volikogu	0	-42 639	0	-44 887
Korrakaitse	0	-750	0	-1 380
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	310	-3 784 780	329	-3 720 109
Ajutise lepingu alusel		-127 755		-90 535
Kokku töötasukulud		-3 912 535		-3 810 644

Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Töötajate arv tabelis on jaotatud tegevusvaldkonna põhiselt (valdkond, milles on kulu tehtud).

	2019	2018
Töötasukulud kokku	-3 912 535	-3 810 644
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	-1 316 404	-1 284 098
Erisoodustused		
Isikliku sõiduauto kasutamine	-2 075	0
Töötajate õppelaenude kustutamine	-1 434	-2 339
Kokku tööjõukulud	-5 232 448	-5 097 081

Lisa 18 Muud tegevuskulud

Eurodes

	2019	2018
Kinnistute, hoonete ja ruumide halduskulud	-606 744	-609 005
Rajatiste majandamiskulud	-500 432	-276 558
Käibemaksukulu	-450 776	-556 389
<i>sh. käibemaksukulu põhivara soetuselt</i>	-99 760	-234 075
Õppevahendite ja koolituse kulud	-239 564	-231 231
Kultuuri ja vaba aja kulud	-239 453	-211 474
Sotsiaalteenused	-228 617	-216 180
Toiduained ja toitlustusteenused	-186 995	-192 036
Sõidukite majandamiskulud	-156 370	-139 172
Administreerimiskulud	-112 588	-139 722
Muud majandamiskulud	-104 505	-79 723
Inventari majandamiskulud	-86 680	-78 329
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-78 491	-103 401
Meditsiini ja hügieenikulud	-55 426	-52 878
Muud ebatavalised kulud (varad)	-30 901	-22 500
Loodusressursimaks	-28 306	-30 953
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	-26 462	-24 087
Raamatud raamatukogudele	-25 998	-23 506
Koolituskulud	-23 860	-69 499
Uurimis- ja arendustööd	-9 786	0
Lähetuskulud	-8 390	-7 602
Muu erivarustus	-4 856	-2 278
Vormiriietus	-1 804	-4 359
Kahjutasu, viivised	-1 500	0
Riigilõivud	-1 495	-988
Tulumaks	-948	-2 426
Maamaks	-877	-800
Trahvid	-434	0
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-373	-7 418
Maksude intressid	-19	0
Muu	0	-447
Tootmiskulud	0	-16 288
Raviteenused (kiirabiteenus)	0	-1 186 200
Kokku majandamiskulud	-3 212 650	-4 285 449

Lisa 19 Seotud osapooled

Eurodes

Tõrva Vallavalitsuse konsolideeritud aruandes on loetud seotud osapoolteks:

- 1) kohaliku omavalitsuse volikogu liikmed, valitsuse liikmed, asutuse juhid ning omavalitsuse valitseva mõju all oleva sihtasutuse ja äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmed ning eespool nimetatud isikute lähedased pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu;
- 2) sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, milles eespool nimetatud punktis isikud omavad omandiõigust alates 20 %-st või hääleõigust nende juhtimises nõukogu või juhatuse kaudu alates 20%-st.

Antud lisas ei avaldata informatsiooni rida-realt konsolideeritud üksustega tehtud tehingute kohta (OÜ Tõrva Tervisekeskus, SA Tõrva Haigla ja OÜ Tõrva Veejõu kohta (vt. informatsiooni lisas 5 ja 6).

Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud 2019.a.

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine töötajate arv (taandatuna täistööajale)	Tasude kogusumma eurodes
Volikogu liikmed		42 639
Vallavalitsuse liikmed	5	156 512
Asutuse juhid (juhatuse liige)	2,0	50 860

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmakseteta.

Nõukogu liikmetele on tasusid maksnud OÜ Tõrva Veejõud, OÜ Tõrva Tervisekeskus ja SA Tõrva Haigla.

Informatsiooniks on toodud allpool olevates tabelites 2019.a. ja 2018.a. tehingud, mis on teadaolevalt toimunud seotud osapooltega normaalsel turutingimustel või vastavalt seaduses sätestatud tingimustele.

Tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmetega seotud sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingutega 2019.a.

Üksus	Tehingute sisu	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohus- tised
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Antud toetused	0	77 580	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Antud toetused	0	20 553	0	0
Keskväljaku Lillesalong OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	2 269	4 247	0	562
Viisu Eero Auto OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	1 516	0	0
Tõrva Tarbijate Ühistu	Ostetud kaubad ja teenused	8 402	20 796	0	3 429
Tõrva PS Eluratas	Antud toetused	0	3 000	0	0
MTÜ Tõrva Jalgpalliklubi	Antud toetused	0	7 050	0	0
MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts	Saadud toetused	5 000	5 000	0	0
MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts	Ostetud kaubad	0	285	0	0
MTÜ Taagepera Külaselts	Antud toetused	0	9 000	0	0
MTÜ Taagepera Külaselts	Ostetud kaubad	0	136	0	0
MTÜ Usun Headusesse	Antud toetused	0	600	0	0
TM Hooldusgrupp OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	27 023	0	0
MTÜ Tõrva Noorte Liit	Ostetud kaubad ja teenused	0	420	0	0
MTÜ Tõrva Noorte Liit	Antud toetused	0	4 746	0	0
MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liit	Antud eraldised	0	39 729	0	0
MTÜ Valgamaa	Antud eraldised	0	4 240	0	0
Ühistranspordikeskus					
MTÜ Mulgimaa Arenduskoda	Antud eraldised	0	3 274	0	0
MTÜ Mulgimaa Kogukonnaköök	Ostetud kaubad ja teenused	0	1 214	0	0
Rahvakultuuri Keskus	Ostetud teenused	0	198	0	0

SA Valgamaa Arenguagentuur	Ostetud kaubad	0	75	0	0
MM Maailm OÜ	Ostetud teenused	0	885	0	0
Iivakivi AS	Ostetud teenused	0	46 664	0	5 358
Chaga OÜ	Ostetud kaubad	0	50	0	0
Maire Riit FIE	Ostetud teenus	0	40	0	0

Tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmetega seotud sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingutega 2018.a.

Üksus	Tehingute sisu	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohustised
SA Tõrva Kirik-Kammersaal	Antud toetused	0	34 790	0	0
MTÜ Tõrva Spordiselts	Antud toetused	0	9 600	0	0
Keskväljaku Lillesalong OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	2 174	4 524	189	101
MTÜ Tõrva Kunsti ja Käsitöö koda	Ostetud kaubad ja teenused	0	369	0	0
Viisu Eero Auto OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	1 864	0	343
Tõrva Tarbijate Ühistu	Ostetud kaubad ja teenused	6 167	20 459	0	1 965
Tõrva PS Eluratas	Antud toetused	0	2 000	0	0
MTÜ Tõrva Jalgpallklubi	Antud toetused	0	11 300	0	3 650
MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts	Saadud toetused	5 000	0	5 000	0
MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts	Ostetud kaupad	0	58	0	0
MTÜ Taagepera Külaselts	Antud toetused	0	7 131	0	1 300
MTÜ Usun Headusesse	Antud toetused	0	600	0	0
TM Hooldusgrupp OÜ	Ostetud kaubad ja teenused	0	4 092	0	0
MTÜ Tõrva Noorte Liit	Ostetud kaubad ja teenused	0	3 775	0	0
MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liit	Antud eraldised	0	58 303	0	0
MTÜ Valgamaa Ühistranspordikeskus	Antud eraldised	0	8 482	0	0
MTÜ Mulgimaa Arenduskoda	Antud eraldised	0	3 320	0	0
MTÜ Mulgimaa Kogukonnaköök	Ostetud kaubad ja teenused	0	938	0	0
Rahvakultuuri Keskus	Ostetud teenused	0	483	0	0
SA Valgamaa Arenguagentuur	Ostetud kaubad	0	86	0	0
MM Maailm OÜ	Ostetud teenused	0	4 046	0	0
Paadisildade OÜ	Ostetud teenus	0	1 224	0	0
Maire Riit FIE	Ostetud teenus	0	35	0	0

Lisa 20 Tingimuslikud kohustised

Potentsiaalne tulumaks dividendidelt

Konsolideerimisgruppi kuuluvatel ettevõtetel on bilansipäeva seisuga jaotamata kasum. Dividendide väljamaksmisel kaasneb sellega tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt Maksimaalselt võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei ületaks jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.

Konsolideerimisgruppi kuuluvatel ettevõtjatel on bilansipäeva seisuga jaotamata kasumit kokku 10 943 tuhat eurot (2018.a. 11 290 tuhat eurot), millelt arvestatud potentsiaalne tulumaks on esitatud tingimusliku kohustusena summas 2 298 tuhat eurot (2018.a. 2 822 tuhat eurot).

Lisa 21 Sündmused pärast aruandekuupäeva

12.03.2020 a korraldusega kuulutas Eesti Vabariigi Valitsus kogu riigis välja eriolukorra seoses koroonaviiruse SARS-CoV-2 (COVID-19) leviku tõkestamiseks. Jõustunud piirangud tõid kaasa majanduse arengu olulise aeglustumise nii Eestis kui kogu maailmas.

Seoses eriolukorraga väheneb kohalike omavalitsuste tulubaas eelkõige üksikisikut tulumaksu laekumise osas. Vabariigi Valitsus eraldas 2020. a lisaeelarvega kohalikele omavalitsustele lisatoetusi, et leevendada COVID-19 eriolukorra negatiivseid mõjusid. Kuna eriolukord on ülemaailmne, siis täpsemat finantsmõju hinnangut on raske prognoosida.

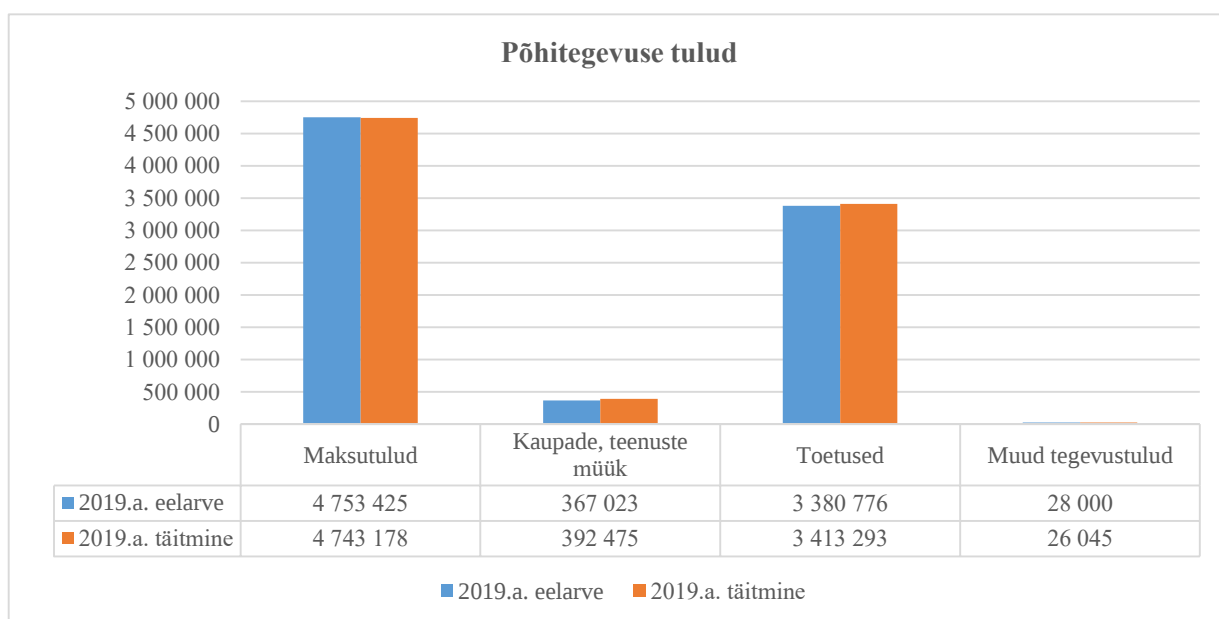
Kohalik omavalitsus hindama ja jälgima majanduse mõjusid eelrvele jooksvalt ja tegema otsuseid, et tagada vallas vajalike teenuste osutamine.

Lisa 22 Selgitus eelarve täitmise aruande kohta

Põhitegevuse tulud

Tõrva valla 2019.a. eelarve kinnitati 19. märtsil 2019.a. Põhitegevuse tulude suurus oli 8 271 238 eurot (2018.a. 8 148 624 eurot). Valla eelarvet muudeti aasta jooksul nelja lisaeelarve vastuvõtmisega. Lisaeelarvetega suurendati põhitegevuse tulusid 257 986 euro võrra. Tulude osa suurenes eelarve eelkõige saadud toetuste osas 137 161 eurot, mille põhiosa moodustas sihtotstarbeliselt saadud toetused tegevuskuludeks (projekti toetused). Samuti suurendati üksikisiku tulumaksu laekumist 117 825 euro võrra. Põhitegevuse tulude lõplikuks **eelarveks oli 8 529 224 eurot (2018.a. 8 301 471 eurot).**

Põhitegevuse **tulude tegelik laekumine oli 8 574 991 eurot (2018.a. 8 234 550 eurot).** Põhitegevuse tulusid laekus planeeritust rohkem 34 098 eurot.

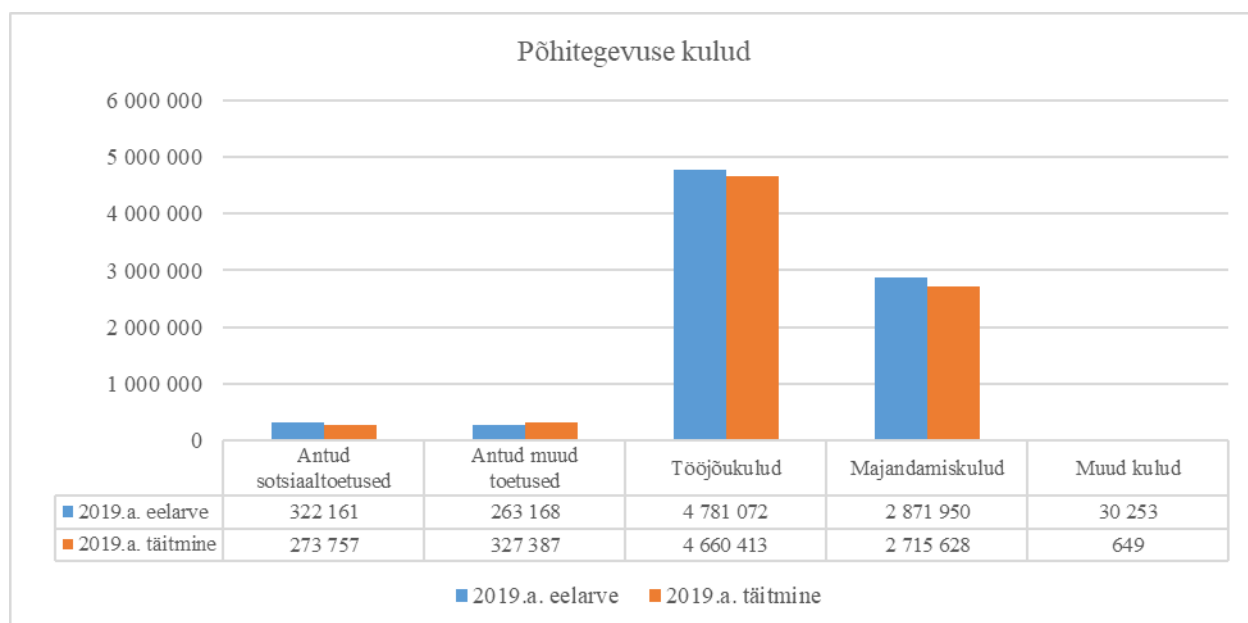

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulude eelarve oli eelarve vastuvõtmisel 8 023 118 eurot (2018.a. 7 844 034 eurot).

Lisaeelarvetega suurendati aasta jooksul eelarve kulusid 245 486 euro võrra. Kulude osas suurenes aasta jooksul eelkõige tegevuskulude osa (majandamiskulud ja personalikulud) – 210 207 eurot. Põhitegevuse kulude lõplikuks eelarveks oli 8 268 604 eurot (2018.a. 7 954 892 eurot).

Põhitegevuse kulude tegelik summa aasta lõpuks oli 7 977 834 eurot (2018.a. 7 374 622 eurot), mis moodustas 96% eelarve kuludest.

Reservfond on eelarve põhitegevuse kulude (muud kulud) osa.

Reservfondi kasutamine :

Kuupäev	Dok.nr	Selgitus	Summa €
19.03.2019	Volikogu määrus nr.5	Eelarve vastuvõtmine	40 000,00
03.07.2019	VV korraldus nr. 246	Lõpparve maksmise kulud	-7 302,09
31.10.2019	VV korraldus nr. 509	Hüvitise maksmine	-2 590,00
Reservfondi jääk 31.12.2019			30 107,91

Eelarve täitmisel kujunes **põhitegevuse tulemiks 597 157 eurot.**

Investeermistegevus

2019.a eelarvesse oli planeeritud tulu põhivara müügist 60 000 eurot. Põhivara müügist laekus 17 600 eurot.

2019.a. soetati põhivara 622 347 euro eest. Põhiliseks investeerimisobjektiks oli 2019.a. Tõrva –Roobe kergliiklustee ja valgustuse rajamine 314 tuh eurot. 2019.a. suuremad soetused olid veel Tõrva kinole kinonäitamise tehnika soetus 74 tuh eurot, Tõrva-Helme kergliiklusteele valgustuse rajamine 55 tuh eurot., Helme kiriku varemete ja linnuse varemete konserveerimistööd 44 tuh eurot, Tõrva Gümnaasiumile heli- ja valgustehnika soetamine 36 tuh eurot, lumekahuri soetus 22 tuh eurot.

Finantseerimistegevus

2019.a maksti tagasi pangalaenu 301 180 eurot (2018.a. 280 309 eurot).

Eelarve täitmise aruande ja konsolideerimata tulemiaruaruande arvnäitajate vahed:

	Eelarve täitmise aruanne	Tulemi- aruanne	Vahe	Selgitused
Kokku tegevustulud	9 201 736	9 212 434	-10 698	
Maksutulud	4 743 178	4 743 178	0	
Kaupade ja teenuste müük	392 475	392 475	0	
Saadud toetused tegevuskuludeks	3 413 293	3 413 293	0	
Saadud toetused põhivara fin.	626 745	626 745	0	Eelarves investeerimistegevus
Muud tulud	26 045	26 045	0	
Kasum põhivara müügist	0	10 698	-10 698	
Kokku tegevuskulud	-8 063 991	-8 870 651	806 660	
Tööjõukulud	-4 660 413	-4 660 413	0	
Majandamiskulud	-2 715 628	-2 393 523	-322 105	E/a koos käibemaksuga
Käibemaks põhitegevuse kuludelt	0	-322 105	322 105	
Käibemaks põhivaradelt	0	-99 760	99 760	E/a-s kajastub põhivara soetuses
Muud kulud	-649	-649	0	
Antud toetused tegevuskuludeks	-601 144	-601 144	0	
Antud toetused põhivara soet.	-86 157	-86 157	0	Eelarves investeerimistegevus
Tasuta üle antud põhivara	0	-5	5	Tasuta antud vara väärtus
Põhivara amortisatsioon	0	-706 895	706 895	
Põhivara müük	17 600	0	17 600	
Põhivara soetus koos käibemaksuga	-622 347	0	-622 347	
Finantskulud	-23 336	-23 336	0	
Eelarve tulem / tulem	509 662	318 447	191 215	

Lisa 23 Tõrva Vallavalitsuse konsolideerimata aruanded

Eurodes

Bilanss

Eurodes

	31.12.2019	31.12.2018
AKTIVA (VARAD)		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	876 425	681 680
Maksunõuded ja maksude ettemaksed	361 216	411 950
Muud nõuded ja ettemaksed	151 691	45 010
Käibevara kokku	1 389 332	1 138 640
Põhivara		
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	953 833	953 833
Finantsinvesteeringud	115	115
Kinnisvarainvesteeringud	494 221	509 691
Materiaalne põhivara	9 781 730	9 956 117
Immateriaalne põhivara	0	1 358
Bioloogilised varad	12 857	12 857
Põhivara kokku	11 242 756	11 433 971
AKTIVA (VARAD) KOKKU	12 632 088	12 572 611
PASSIVA (KOHUSTISED JA NETOVARA)		
Lühiajalised kohustised		
Saadud maksude ettemaksed	677	551
Võlad tarnijatele	191 430	172 401
Võlad töövõtjatele	68 330	64 793
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	211 587	192 069
Laenukohustised	285 877	323 095
Lühiajalised kohustised kokku	757 901	752 909
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	2 157 965	2 421 927
Pikaajalised kohustised kokku	2 157 965	2 421 927
KOHUSTISED KOKKU	2 915 866	3 174 836
NETOVARA		
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	9 397 775	8 128 259
Aruandeaasta tulem	318 447	1 269 516
NETOVARA KOKKU	9 716 222	9 397 775
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	12 632 088	12 572 611

Tulemiaruanne

Eurodes

	2019	2018
Tegevustulud		
Maksutulud	4 743 178	4 404 867
Saadud toetused	4 040 038	4 813 193
Kaupade ja teenuste müük	392 475	448 103
Muud tulud	36 743	40 915
Tegevustulud kokku	9 212 434	9 707 078
Tegevuskulud		
Tööjõukulud	-4 660 413	-4 419 857
Majandamiskulud	-2 393 523	-2 161 310
Antud toetused	-687 306	-640 800
Muud tegevuskulud	-422 514	-526 484
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-706 895	-663 543
Tegevuskulud kokku	-8 870 651	-8 411 994
Aruandeperioodi tegevustulem	341 783	1 295 084
Finantstulud ja -kulud		
Intressikulu	-23 336	-25 672
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	0	104
Finantstulud ja -kulud kokku	-23 336	-25 568
Aruandeperioodi tulem	318 447	1 269 516

Rahavoogude aruanne

Eurodes

	2019	2018
Rahavood põhitegevusest		
Tegevustulem	341 783	1 295 084
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	706 895	663 543
Käibemaks põhivara soetuselt	99 760	234 075
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-626 745	-1 372 464
Kasum põhivara müügist	-10 698	-8 107
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	86 162	172 032
Kokku korrigeeritud tegevustulem	597 157	984 163
 Käibevarade netomuutus	 32 482	 21 692
Kohustiste netomuutus	-20 131	-143 009
 Kokku rahavood põhitegevusest	 609 508	 862 846
 Rahavood investeerimistegevusest		
Põhivara soetus	-594 066	-2 470 465
Laekunud põhivara müügist	17 600	20 450
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	659 347	1 767 275
Tasutud sihtfinantseerimist põhivara soetuseks	-172 465	-166 685
Laekunud finantstulud	-1	97
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-89 585	-849 328
 Rahavood finantseerimistegevusest		
Võetud laenud	0	600 000
Laenu tagasimaksed	-298 930	-278 120
Kapitalirendi tagasimaksed	-2 250	-2 189
Makstud intressid	-23 998	-25 894
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-325 178	293 797
 Rahavood kokku	 194 745	 307 315
 Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	 681 680	 374 365
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	876 425	681 680
Raha ja raha ekvivalentide muutus	194 745	307 315

Netovara muutuste aruanne

Eurodes

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejääk	Netovara Kokku
Saldo seisuga 31.12.2017	-169 218	8 297 477	8 128 259
2018			
Eelmise perioodi tulem	169 218	-169 218	0
Aruandeperioodi tulem	1 269 516		1 269 516
Saldo seisuga 31.12.2018	1 269 516	8 128 259	9 397 775
2019			
Eelmise perioodi tulem	-1 269 516	1 269 516	0
Aruandeperioodi tulem	318 447		318 447
Saldo seisuga 31.12.2019	318 447	9 397 775	9 716 222

ALLKIRI MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tõrva Linnavalitsus on koostanud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Tõrva Vallavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta.

Maido Ruusmann

vallavanem

09.06.2020

/allkirjastatud digitaalselt/